

Ara (Bukarestben is) 5 lej.

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRUT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXII. évt. 209. szám

Péntek, 1926. szeptember 17.

Atköltöztünk

Kapu-utca 64 sz. alól

**Ferdinand király (volt Rezső)
körut 6. szám**

alá

TELEFON-SZÁMUNK: 82
Brassói Lapok kiadóhivatala

Nyári üdüléséből

felfrissülve, kipihenten és jó hangulatban érkezett vissza a politikai küzdelmek sodrába Vajda Sándor volt miniszterelnök, a román nemzeti párt egyik vezető alakja. Ebben a fizikai elégedettséggel telt kellemes hangulatában volt alkalma és szerencséje a Brassói Lapok munkatársának Brassóban beszélgetést folytatnia több aktuális kérdéssel a kiváló politikussal.

Vajda Sándor ép úgy, mint a nemzeti párt többi korifeusa engesztelhetetlen haragot táplál a kormány és pártja iránt és bőszen düh laváját árasztja a Magyar Pártra is, mely a sorsdöntő választások alkalmára a kormánnyal paktumot kötött. A nemzetipárt vezérfőnöke nem minden irónia nélkül kérdezte munkatársunktól vajjon a magyarság meg van-e elégedve azzal a hozománnyal, amit a néppárttól, illetve a kormánytól kapott?

Erre a kérdésre, a volt miniszterelnök ur szíves engedelmeivel, ezeken a hasábkon válaszolunk. Házasság nem történt, tehát hozománnyal sem lehetett szó. Választási paktum kötötték és ennek alapján tett a kormány ígéreteket bizonyos magyar, illetve kisebbségi kívánságok kielégítésére. Összintén megmondhatjuk, hogy amit eddig ebben az irányban tett és adott a kormány, nem felel meg a magyarság várakozásának, sőt sok tekintetben okozott fájdalmas csalódást. De amilyen kikerülhetetlen szükségesség volt a Magyar Párt számára, hogy a liberális uralom üldöző rendszere elől a béke szellemét és a jogok tiszteletét hirdető kormányzat mellett keressen megnyugvást és kedvezőbb kilátást a jövőre, ép oly elháríthatatlan kötelesség, hogy a Magyar Párt az általt csalódások ellenére is bizzék a jobb belátás, az igazi megértő és megbecsülő politika győzelmében. A magyarság még mindig elég erősnek, öntudatosnak és fegyelmezettnek érzi magát arra, hogy ha másképp nem volna lehetséges, olyan új irányt válasszon politikája számára, mely érdekeinek és hívatásának a legjobban megfelel.

Vajda Sándor és pártja kétségtelesen azért haragszik, mivel a magyarság a választások alkalmával nem vele tartott, hanem a néppárttal, nem őt segítette a hatalom birtokába, hanem a néppártot. Ennek a neheztelésnek az indokát lélekta-

nílag megértjük és némileg büszkeséggel is tölt el, mivel benne a magyarság döntő szerepének és súlyának elismerése foglaltatik, de a nemzeti párt és elsősorban Vajda Sándor a legkevésbé tehetnek szemrehányást akár a magyarságnak, akár a Magyar Pártnak. A még ma is szívekbe nyilaló mult, miniszterelnöksége komor emlékei, az albaíuliai határozat cinikus megtagadása, lapjaik zabolálan magyarüldözése és nem egy szereplő emberüknek vergődő magyarok szenvedéseiből való haszonszerzése kétséget támasztottak a nemzeti párt szabadságot, egyenlőséget, igazságot hirdető programjának őszintesége és megbízhatósága iránt.

Nem tagadjuk, hogy a romániai magyarság lelkében őszinte rokonérzés és benső szolidaritási hajlam él azok iránt,

akiknek gyökere szintén Erdélyben, ennek a mi szűkebb hazánkunk történelmi talajában, de mi vagyunk-e okai, ha ezeket az érzéseket emberek és események időnap előtt lefagyasztják? Mi vagyunk-e okai annak, ha a román nemzeti párt gazdasági programja, mely mindnyájunk számára a béke és szabadság világát jelentette volna, ma távolabb a megvalósulás lehetőségétől mint bármikor volt?

Azonban nem tartjuk kizártnak, hogy amiképpen a nemzeti párt egy liberális párttal képes fúzió lehetőségeiről tárgyalni, a magyarság is megtalálja a hozzávezető utat, talán éppen a néppártton keresztül. A politikában — ezt Vajda Sándor tudja a legjobban — minden lehetséges. Még az is, ami lehetetlen.

Primo de Rivera győzött a népszavazásban

Halálra ítélték a tűzérési főiskola parancsnokát

MADRID. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszavazásban Derivera győzött. Hozzávetőlegesen hat millióra tezik a kapott szavazatait. Hír szerint az eredmény kihirdetése után Rivera azonnal lemond és a hatalmat állítólag Magaz tengernagynak adja át.

Segoviában hétfőn megkezdtek a tűzérezredek parancsnokai és iskolai oktató tisztjei bünpörének a tárgyalását. Az

ügyész az ezredparancsnokok fejére halálbüntetést, az oktatókra életfogytiglani fegyházat kért.

Az ítéletet ma hirdették ki, mely szerint a tűzérési főiskola vezetőjét, egy ezredes halálra ítélték, harminc tanárt fogházbüntetéssel sújtottak. Az ezredes halálbüntetését a király életfogytiglani börtönre változtatta.

Gróf Majláth a katolikus, dr. Makkay a református, Teutsch az evangélikus és Niemerower a zsidó szenátor

Minisztertanács és egyházi értekezlet előtt a katolikus szenátorság ügye — A szerencsétlen unitáriusok és a szerencsés mohamedánok — Beszélgetés Pecliseanu államtitkárral — Mi van a királyhágomelléki református egyházkerülettel? — Egy szenátorság története

Schorr főrabhi megfeleltette Niemerower főrabhi szenátorságát

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megemlékeztünk már arról, hogy a Vatikán néhány nappal ezelőtt hivatalos átíratot intézett a román kormányhoz, melyben közölte, hogy nem kíván semmiféle befolyást sem gyakorolni annak a kérdésnek az eldöntésére, ki legyen a romániai katolikus szenátusi képviselője. Ismeretes, hogy erre a szenatori posztra gróf Majláth Gusztáv Károly gyulafehérvári püspök és Cisar bukaresti püspökök a jelöltek. Mjutan a kormány a két püspök között nem választotta, Rómától kért döntést, a Vatikán azonban semleges álláspontot foglalt el.

Mjutan a katolikusokon kívül a többi kisebbségi egyházak püspök szenátorai ügyében sem volt még végleges döntés, felkerestük Pecliseanu államtitkár, a kitűnő szakpolitikus és tudóst, akinek részortjába a kisebbségi egyházak tartoznak. Mindenekelőtt azt kérdeztem meg, hogy a Vatikán válaszában valóban megérkezett-e már Bukarestbe. Az államtitkár erre a kérdésre nem felelt, ekkor egy kézmozdulattal elárulta, hogy a vatikáni döntésről, illetve neutrális állásfoglalásáról szóló híradás megfelel a valóságnak.

Majláth lesz a katolikus szenátor

— Mi a kormány álláspontja a katolikus szenátorság problémájának megoldása ügyében? — tettük fel a kérdést.

— Többféle megoldás is lehetséges — mondotta Pecliseanu. Először is a szenátorság kérdését a rangelsőség is. Ebben az esetben Cisar lenne a szenátor, aki tudvalevőleg címzetes érsek. Esetleg a kort is vehetnék irányadó szempontnak s ezesetben Majláth jutna be a szenátusba. Valószínű azonban, hogy ezek a megoldási módok el fognak esni és a katolikus szenátort maguk a katolikus egyházfők fogják kinevezni olyanképpen, hogy a gyulafehérvári, bukaresti, jassii, nagyváradi és szatmári püspökök, valamint a temesvári apostoli kor-

100 lej Zürichben nyitáskor
2.62 és fél svájci frank

mányzó közös értekezletet tartanak és ennek az értekezletnek a határozata döntő jellegű lesz. Egyebekben a katolikus szenátorság ügye a legközelebbi minisztertanács elé kerül.

Peceseanu államtitkárnak ez a nyilatkozata rendkívül jelentőséges, mert amennyi nyíltan a katolikus szenátor személyéről valóban a szóbanforgó értekezlet döntene, bizonyosra vehető, hogy a romániai katolikuságot gróf Majláth Gusztáv Károly gyulafehérvári püspök fogja képviselni a szenátusban. Ez a megoldás már csak azért is kívánatos volna, mert egyrészt Majláth a legnagyobb katolikus egyházkerület püspöke, másrészt pedig az ő személye iránt a romániai katolikuság egyeteme — kivétel nélkül — a legnagyobb tisztelettel és igazi bizalommal viseltetik.

A református és evangélikus szenátor

A következő kérdésünk a református és evangélikus püspök-szenátorokra vonatkozik.

— A romániai reformátusság szenátusi képviselője dr. Makkay Sándor, az erdélyi református egyházkerület püspöke lesz. Dr. Sulyok István nagyváradi püspökkel szemben azért lett ő a szenátor, mert azt voltuk figyelembe, hogy kettőjük közül ki a régebbi püspök.

— Hogyan áll a királyhágomelléki református egyházkerület kérdése?

Peceseanu eháritó kézmozdulatot tesz.

— Királyhágomelléki református egyházkerület és püspökség még nem létezik. Sulyok István püspök most szervezi kerületét. A szervezkedési költségekre a kultuszminisztérium már ki is utalt százezer lej. Az egyházkerület azonban törvényesen csak akkor fog existálni, ha a parlament törvényes keretek között letárgyalta és elintézte ezt a problémát. Addig tehát királyhágomelléki egyházzal nem beszélhetünk.

— S az evangélikusok?

— A szász evangélikusok szenátora Teutsch nagyszebeni püspök lesz. A kisszámú magyar evangélikusok, akiknek egyébként egész egyházi szervezete problematikus még, a szenátorsággal kapcsolatban szóba sem jöhetnek.

Petíció Niemerower ellen

— A romániai zsidóság szenátusi képviselője minden valószínűség szerint Niemerover bukaresti főrabbi lesz, aki az egyetlen jelölt és akit az Unione Evreilor Romani (Romániai Zsidók Szövetsége) is támogat. Meg kell jegyezni azonban, hogy Niemerover ellen felebhezés érkezett be, mely előadja, hogy a bukaresti főrabbi nem képviseli a zsidóság minden rétegét és egyéb kifogásokat emel. Nem valószínű azonban, hogy ennek a petíciónak bármiféle hatása is lenne, mert a felsorakoztatott aggályok túlnyomórészt személyi természetűek és mint ilyeneket nem vehetjük figyelembe őket.

Erdeklődünk az államtitkárnál, hogy ki peticionálta meg Niemerover szenátorságát, de Peceseanu megtagadta erre a kérdésünkre a választ. Ennek ellenére zsidó egyházi körökben sikerült megtudnunk azt, hogy

a felebhezés benyújtója Schorr főrabbi,

akinek emlékezetes amerikai turnéja eléggé botrányos körülmények között zajlott le. Valószínű, hogy Schorr főrabbi legújabb akciója ismét viharokat fog okozni a zsidó egyházi életben.

Egyébként nem érdektelen, hogy a cionista zsidóságnak nem volt külön szenátorjelöltje.

A mohamedánok szerencsése és az unitáriusok peche

— Mi van a többi kisebbségi egyházak szenátoraival?

— Egyházi szenátort kapnak a fentiek kivül a mohamedánok is, azonban ennek a szenátorságnak a személyi részéről még nincs döntés.

— Hogyan lehetséges az, államtitkár ur, hogy a mohamedánok, akik Romániában 20—25 ezer főt számlálnak, kapnak szenátort, míg az unitáriusok, akiknek száma 80 ezer körül mozog, és akik magukénak mondhatják a világ egyetlen unitárius püspökét, nem kapnak?

— Hogy úgy fejezzem ki magamat, — válaszolta Peceseanu — az unitáriusoknak

nem volt szerencséjük. Ismeretesen a szenátusi törvény vonatkozó szakasza szerint csakis azok az egyházak kaphatnak a szenátusban helyet, melyek legalább 200 ezer hívővel rendelkeznek. Mikor ezt a szakaszt megszövegezték, véletlenül jelen volt a romániai mohamedánság egyik reprezentánsa, aki követelte, hogy a mohamedán kisebbségnek is juttassanak helyet a szenátusban. A kérés teljesítése elé nem gördült különösebb akadály és így a törvényt úgy szövegezték meg, hogy mindazon egyházak, melyeknek hívei legalább 200 ezer főt számlálnak és a mohamedán egyház képviselője... és a többi. Ha ezen a törvényszövegező ülésen véletlenül egy unitárius megbízott is jelen lett volna, akkor — az kétséget nem szenved — az unitárius püspök is tagja lenne a szenátusnak. Később, mikor a szöveg már

törvényvé vált, megmozdult az unitárius egyház is, de természetesen a dolgoknak ebben a stádiumában már nehéz volt a változtatás.

Eddig tartott Peceseanu államtitkár rendkívül érdekes nyilatkozata. Nem érdektelen, hogy a zsidó és a mohamedán egyházi szenátorok személyének kijelölésénél nincsenek olyan határozott irányvonalak, mint a többi kisebbségi egyházaknál, amelyeknél tudniillik valamelyik püspök lesz a szenátor. A zsidó és a mohamedán egyházak nazonos szervezete ugyanis nem ismer egyházi főhatóságot, hanem valamennyi hitközség autonóm, egyenlőrangú szervezet. Ebből önként következik, jóllehet nem valószínű, hogy mindkét egyházban adódhatik olyan helyzet, hogy a kijelölendő szenátor személye körül kontraverziók fognak felmerülni.

Törökország állandó tanácstagságot követel

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától) Numir bej török követ és az angol delegátus arról tárgyalnak, hogy Törökország milyen feltételek mellett lépjen be a Népszövetségbe? A belépés ellen egyelőre nehézségek merülnek föl, főképp, mivel Törökország is állandó tanácstagságot követel. A tanácstagságok megválasztását pedig tovább ha-

gadni már nem lehet. Másrészt Törökországot csak akkor lehet a Népszövetség főtanácsába felvenni, ha megállapítást nyert, hogy a nemrég kötött olasz-török szerződés vajjon nem ellenkezik a népszövetségi paktummal.

Beavatott török helyen cáfolják hogy ilyen mű tárgyalások folyának.

Tíz milliárdot elkártyázott, egy milliárdot sikkasztott egy magyar földbirtokos

Hogy hitelezőitől megszabaduljon, megállapította magáról, hogy öngyilkos lett, azután megszökött

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától) Néhány nap óta különös affér tartja izgalomban a budapesti társaságot. Az affér központjában Tóth István volt huszár százados áll, kit játékos körökben jól ismernek. Tóth Istvánnak Kunszentmiklóson háromezer holdas birtoka volt. Tóth néhány évvel ezelőtt Budapestre költözött, a hol

felvettette magát a nemzeti kaszinó tagjainak sorába és rövid időn belül tízmilliárdot vesztett el kártyajátékon.

Amikor tavaly birtokának utolsó követ is eljátszotta már, megkérte a kaszinó igazgatóját, hogy adják neki birtoka a kaszinó vendéglőjét. Ezt a kérését teljesítették és Tóth ezután Gróf Frigyes vendéglőssel együtt kibérelte a kitűnően menő vendéglőt. Tóth sógora egy milliárdot adott a üzlethez és Tóth megígérte, hogy soha többé nem vesz kártyát a kezébe. Nem sokkalra azonban más budapesti klubokban tényleg és játszott magas összegekre. Az elmúlt héten Tóth üzlettársa reviziót tartott a ven-

déglőben és azt a kinos felfedezést tette, hogy Tóth

hamis könyvvezetéssel, meg egyéb tisztességtelen manipulációkkal egy milliárd és kétszázmillió korona erejéig károsította őt meg

Gráf Bánvadi feljelentést tett csalás és sikkasztás címén társa ellen. Tóth eltűnt Budapestről és az a hír terjedt el, hogy Kunszentmiklósról utazott a sógorához. A budapesti rendőrség távirati úton érdeklődött Tóth holléte iránt és megbízta a kunszentmiklósi csendőrséget, hogy nyomozza ki őt. Nem sokkal ezután a csendőrség jelentette, hogy Tóth István Kunszentmiklóson agyonlőtte magát. A Nemzeti Kaszinóra kitűzték a gyászlobogót. Gráf és néhány hitelező azonban tanácsosnak látta személyesen Kunszentmiklósról utazni. Ott kétségtelenül megállapították, hogy

Tóth nem lőtte magát agyon,

hanem amikor meg tudta, hogy Bánvadi feljelentést tették ellene, feleségevel együtt ismeretlen helyre utazott. A szökevényről a rendőrség.

Látogatás Csicszerinnél

A bolsevista külügyi népbiztos még mindig türelmetlenkedik

Evelyn Rossen beszéli el egy bécsi lapban:

Egy délamerikai turista társaság észak-európai útján engedélyt kapott rá, hogy öt napot Szovjetországra tölthessen. Az utolsó napon este fél tizenkétkor Csicserin külügyi népbiztoshoz voltak hivatalosak. A társaság szónoka dr. Le Breton Argentína egykori washingtoni követe, jelenleg Argentiniának a népszövetségnél delegáltja volt. Csicserin hivatala Moszkva központján, az egykor legszebb és leggazdagabb üzleteiről nevezetes Kuznetzkimoston van, míg a magánlakása a Kremlben. Feltűzött szuronyos katonák a kapuban. A hivatali helyiség a második emeleten. Mindegyik emeleten újra egy-egy szuronyos őr. A fogadóteremben várta és üdvözölte meleg kézszorítással vendégeit a népbiztos.

Csicserin, aki több napon át betegesen feküdt szenvendőnek látszott és kimerültségét elleplezni igyekezett. Okos barna szeméi fürkészően jártak körül. Egész

megjelenése ügyes diplomatára vallott. Le Breton és Csicserin jórészt franciául beszélgettek, s ami érdekesen ritka, a politikát egy órán át a 40—50 ember előtt tárgyalták. Nagyon érdeklődött Csicserin, hogy milyen benyomást tett a kirándulókra Leningrad és Moszkva s jól esett neki, mikor a társaság elragadtatással szólt a múzeumok gazdagságáról, az utcák élénkségéről, az épületek nagyszerű arányairól. A társaság egyik nőtagja azt kérdezte a minisztertől, hogyan vált be a wiesbadeni kura, mire Csicserin azt válaszolta, hogy egészségi állapota még mindig nem kielégítő. Amikor azokat a nehézségeket hozták szóba előtte, amikkel az Oroszországba való jutás össze van kötve, a külügyi népbiztos ezeket mondta:

— Olyan államok alattvalóinak, akik minket nem ismertek el, nem igen állíthatunk ki utlevelet, mert annak, akinek országa nincs képviselve Oroszországban, könnyen nehézségei támadhatnak.

Többet szeretett volna még Moszkvában maradni, de e nyilatkozat hallatára lemondtak a szándékukról.

Bucsuzásnál Csicserin, aki most még fáradtabbnak látszott, meleg kézfogással bucsuzott el vendégeitől.

A forradalmi mozgalom Csehszlovákiában

A fasiszták katonailag szervezkedtek és rendszeres lögyakorlatokat tartanak

PRÁGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Azokról a hírekről, melyek a francia sajtóban a csehszlovákiai forradalmi mozgalomról elterjedtek, a Csehszlovákia című lap ezeket írja: A cseh faszizmus a Felvidéken és Morvaországban nem tud talajt verni, de annál erősebb a szűkebb Csehországban és Prága környékén. A fasiszták katonailag vannak megszervezve és rendszeres lögyakorlatokat tartanak, emlyeket Gajda tábornok is állandóan látogat. Legnagyobb táma-

szaik az új birtokosok, az egykori felosztott hűbér uradalmak tulajdonosai, kik őket pénzzel is támogatják. Főemberük Hodzsa Mián, aki közársasági elnök akar lenni, s aki Csehország egyik leggazdagabb embere.

A Rude Pravo című lap szerint Gajda generalisszimusz még e héten lefokozták, mert valószínű személyi adatokat jegyzett be a minősítési táblázatába és bigámia büntetést is elkövette.

Életbelépett a locarnói szerződés

A nem állandó tanácstagok mandátuma

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Népszövetség főtitkári hivatalában az aláíró hatalmak kicserélték a kölcsönösen ratifikált locarnói szerződés példányait. Ezzel a szerződés életbelépett.

Stresemann a szerződés kicserélése alkalmából az angol sajtó képviselőinek ezeket mondotta: A locarnói szerződés és Németországnak a Népszövetségbe való belépése közti összefüggés nemcsak formai, de jelenti az eddigi politikától való teljes elfordulást és az európai megegyezés és együttműködés rendszerére való áttérést. A megegyezés előfeltétele a bizalom volt, melynek elősegítésében Angliának van nagy érdeme. A német-francia megegyezés nem jelenti az angol érdekek csorbitását. Ugyanez áll a vasipari egyezmények ügyében folytatott tárgyalásokra, melyekben az angol

ipar a saját elhatározásából nem vett részt.

A Népszövetség közgyűlésének jogi bizottsága keddi ülésén vitatta meg az albizottság javaslatait. A tanácsreform készülő tervében a következő rendelkezések a nevezetesebbek: Ha valamelyik tag mandátumának lejára a előtt a tanácsból kiválik, úgy a legközelebbi közgyűlésen utólagos választás ejtendő meg a gazdátlanul maradt mandátum idejének lejára előtt. Míg normálisan a tagok korlátlan számának az újráválaszthatóság kétharmad többséggel megadható, de ezek közül egyidejűleg legfeljebb három lehet tanács tag, addig az 1926-iki átmeneti intézkedések kimondják, hogy az újráválaszthatóság legfeljebb három tagra mondható ki. A következő két évben a közgyűlések kivételesen a további tagokra is kimondhatják az újráválaszthatóságot. A többi rendelkezés megfelel a tanulmányi bizottság imert javaslatainak.

Kávéházi interjú Vajda Sándorral

**Csendes beszélgetés a nyaralásról és a politikáról
A volt miniszterelnök a Petrovici-féle iskolarendeletről**

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kedden este a Korona-kávéházban egy kisebb társaság románok-magyarok a brassói polgármesteri jelölések megsemmisítéséről vitatkozott. Arról folyt a vita, jogos volt-e a kormány eljárása, amikor a jelöléseket annak dacára, hogy nem adtak be kontesztációt egyik párt részéről sem, megsemmisítette. Meglehetősen eltérő vélemények hangzottak el, amikor az ajtóban megjelenik Vajda Voivod Sándor dr. Románia egykori miniszterelnökének markáns alakja, pillanatok alatt kiszemel egy kis sarokasztalt és magához hívja mellé már is eltemetkeznek az újságok tömkelegébe.

A kérdést Vajda Sándor fogja eldönteni — mondóm — és a következő percben a volt miniszterelnök előtt állók.

— Ne haragudjon Kegyelmes uram, hogy késő éjszaka zavarom, azonban a Brassói Lapok nem szalaszthatja el a kedvező alkalmat, hogy néhány aktuális kérdésre feleletet ne kérjen.

— A legnagyobb készséggel állók a Brassói Lapok rendelkezésére, de előbb engedje meg, hogy én kérdezzek — válaszolt Vajda és legnagyobb meglepetésemre ezt a kérdést teszi fel:

— Mi van a fuzióval?

Meglepett a kérdés, hiszen ugyanezt én szerettem volna megkérdezni, de hozzátette:

— Ugyanis most jövök az ország délkeleti részéből, Bugasban nyaraltam, alig pár kilométernyire az orosz határtól. Nagyszerűen éreztem magam, az emberekkel az állatokhoz menekültem, egész idő alatt Jack Londont olvastam, újsá-

got nem is láttam. Tudja milyen jó újság-olvasás nélkül élni?

— Így van — folytatta Vajda — nem olvastam, nem érintkeztem párhiveimmel s így nem tudom, mi van a fuzióval. Ma délután már itt Brassóban hallottam, hogy a nemzeti párt értekezletet akar össze hívni Brassóba, de, hogy mikorra tervezik, ezt nem tudom még.

Megint Vajda kérdez.

— Mi a legújabb politikai esemény?

Elmondom a brassói polgármesteri jelölések történetét és a megsemmisítést. Elgondolkodik, csóválja fejét, és csak ennyit mond:

— Pedig a választásoktól nagyon ir-
tózna már az emberek.

A polgármesteri jelölések kapcsán szó esett a választásokról. Minden átmenet nélkül teszi fel a kérdést Vajda:

— Hány székelyföldi mandátumot köszönhet a kormány Szele Bélának?

— Pontosan, számszerűen nem tudom, de a mandátumok 50—60 százalékát Szele Béla hozta.

— Na látja, ez a hál.

Engedje meg Kegyelmes ur, hogy én kérdezzek. Mit gondol, mikor kerül a nemzeti párt uralomra.

— Kedves barátom, nem vagyok én jósnő. Az Universtulnak van egy jószönya, úgy tudom Averescu is hozzájár, kérdezzék meg őt — mondotta nem kis maliciával a volt miniszterelnök.

Mi a nemzeti párt terve a most megnyitott parlamenti ülésszakon?

— Nem tudjuk, mi lesz a napirend,

de például ha az alkoholtörvény megszavazásáról, vagy a tisztviselők fizetés-emeléséről, a vasutak helyreállításáról, avagy a katonaság zsoldjának felemeléséről, vagy pedig arról lesz szó, hogy a képviselők ne foglalkozhassanak kijárással, természetesen a kormánnyal fogunk szavazni, mert mi igazán lojális ellenzék vagyunk.

Mit szól Kegyelmes uram a Petrovici-féle iskolarendelethez?

— Mint jó román csak örvendhetek, hogy miután a magyar kormánynak annak idején sikerült a magyar zsidókból tisztavérű Árpád-ivadékokat gyurni, az Angelescu nyomán haladó Petrovicinek — aki máskülönben művelt és szimpatikus európer — sikerülni fog ugyanazokat a zsidókat telivérű román nemzeti Traján ivadékká átkeremteni.

— Mit panaszkodnak tulajdonképpen a zsidók és a magyarok? — folytatta Vajda. Amíg őket kényszer után arra szorítják, hogy megtanulják a román nyelvet, hogy annak idején ne csak felvegyék a konkurenciát a román ifjakkal, hanem szabadversenyben — miután a német és magyar nyelvet már bírják — ők kerekedhessenek felül, addig mi románok harmadrendű állampolgárok vagyunk, mert nekünk a hazafiasság nevében tiltva van gyermekeinket a német vagy magyar nyelvre megtanítanunk, ha csak nem rendelkezünk elég vagyonnal, hogy bon-nokat és nevelőket tarthassunk.

Bucsuzni készültem, amikor újra Vajda Sándor kérdezett:

— Hogy vannak megelégedve a pak-tummal?

El voltam a kérdésre készülve, éreztem, hogy ez a kérdés nem maradhat el és én is mint Vajda a kellemetlen kérdésekre hallgattam.

— Irja meg — mondotta — gratulálok a Magyar Pártnak a paktum sikeréhez és a hozományhoz amit a kormánnytól kapott.

És a következő percben a volt miniszterelnök Dobrescu képviselővel egy sakk partiba mélyedt.

Seress József

Az angol munkásszövetség további sztrájkra hívja fel a bányamunkásokat

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Miután a bányatulajdonosok a közös értekezleten nem tárgyaltak a bányamunkásokkal, a munkásszövetség végrehajtóbizottsága felhívta a munkásokat hogy a harcot mindenütt tovább folytassák.

Könyvujdonság!

PANAIT ISTRATI
KYRA KYRALINA

FRANCIA EREDETIBŐL FORDITOTTA
HORVÁT HENRIK

„Istrati írásai az érzés lángoló heve
által meg fogják hódítani Európát.”
Romain Rolland.

Izléses kiállítás. Ára 130 lei.
Kapható minden könyvtáreskedésben.

Porfelhőben vagy sártengerben egy derék székely város

Hiányzik a központi vízellátás

CSIKSZEREDA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kevés erdélyi város ment keresztül annyi megpróbáltatáson a világháború óta, mint Csikszereida. A háború utolsó fázisában majdnem egynegyed része a pusztítás martaléka lett.

Később az állapotok némileg konszolidálódtak annyira, hogy itt-ott igyekezett szépíteni valamit a város arculatán. A piac teret elborító sártengert feltöltötték s miután azideig még rendes, járható út sem vezetett hozzá, két széles utat építettek, amelyek révén a közönség fontos forgalmi pontot kényelmesen és gyorsan megközelítheti. Vagy három évvel ezelőtt a járdákat is újra aszfaltoztatta a tanács. Igaz, hogy a vállalkozók nem váltották be vállalt kötelezettségüket megfelelően, mert a járdák ma már immár legalább olyan rossz állapotban vannak, ha nem rosszabbban, mint rövid pár esztendővel ezelőtt. Hogy a város pénzét majdnem hiába adták ki ezekre a munkálatokra, ezért nem kis felelősség terheli a tanácsot és a vállalkozókat egyaránt. Legújabbban az állomás közvetlen közeléből akarják áthelyezni, nagyon helyesen, a temetőt, a kint eső Szentlélek-utca végére, ahol három hold területet vett e célra a város.

Mind ezek a változtatások, természetesen, nem kis anyagi áldozatot igényelnek a város polgárságától. S a lakosság, ha nehezen és lassanként is, mégis megpróbálta eddig a szükséges áldozatokat. Viszont minden restauráció mellett még mindig égetően fontos és a közegészség szempontjából elengedhetetlen munkák várnak a városi tanácsra.

Hol látni egyhamar még egy megyei székelyvárost, amelyben még olyan elemi közelemből is nélkülözni kénytelenek az emberek, mint a központi vízellátás. Csikszereidának nincs vízvezetéke. Második szinten szegényesítő hiánya a kövezett utcák, széles járdákkal szegélyezve. A köves, poros, gárgörbe utakon kétannyi lábbal szalagat el a gyalogjáró, mint olyan helyen, ahol járdákon bonyolódik le a gyalogforgalom. S jaj a csikszereidai emberek kora tavasztól késő őszig. Ha munkája kényszeríti az utcára, vagy munka után akarja élvezni esetleg — más szórakozás híján — egy kis sétával egybekötve Isten szép napját: A kocsi és a tehén orda nyomán kellekző sűrű porfelhő, amely percekig tömören megáll a levegőben, eltakarja előle a napfényt és fullasztóan a mellére telepszik, mint a lidércnyomás. S nincs előle menekvés. — Hisz a városnak egyetlen parkja, fás-füves térsége sincsen. Hol üdülést és kevés éltető oxigént lehetne a porban fuldokló ember, vagy az arra még jobban reáutalt gyermek, pár órácskára. Egyetlen fásított parkja úgy néz ki, mintha egyenesen e célra alkotott hengerrel végiggázoltak volna rajta. Fái kopárak, kiszáradtak, gyepe letarolva, padjai korhadtak, megadóan emeltek a többi rom és gízgáz közé. Nem is keresi fel élő ember soha ezt az elvadult helyet.

Faruga polgármester, akihez kérdést intéztünk, hogy vajon egyszerűen beenyugodtak-e ebbe, hogy ezek az állapotok végleg így maradjanak, megnyugtató próbált. A legközelebbi történő tanácsülés program

jára, mint nem egy ízben, megint felvették a járdajavítási, utcakövezési és a vízvezeték csatornázási munkálatok tervét.

— Mindent a pénzhány akaszt meg. — panaszkolja őszinte bankódlás hangján. — Ezek mind olyan feladatok, amelyek óriási összegeket igényelnének. S a polgárság kifogyott. A kövezéshez talán sikerül majd egy nagy banktól kölcsönt kapnunk. De nem biztos, hogy a város belemegy-e a kölcsönfelvételbe, mert rendkívül magas kamatok mellett kapnánk csak meg, mivel a városnak valljuk be őszintén, nem nagyon van fedezete.

Koronatanu jelentkezett Gajda ellen

Oroszországban csakugyan mint „orvos” működött

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Gajda lábornok botrányához most szót kért dr. Sklenar rakonitz gyakorló orvos, aki a világháború idején az első szerb önkéntes hadosztályban az orvosi testületben főhadnagyi ranggal szolgált. Nyílt levelet küldött a lapokhoz s ebben

mint koronatanu megerősíti, hogy Gajda Oroszországban orvosnak adta ki magát.

— Két új utat is szeretnénk kitépíteni a közeljövőben. Az egyik a város közepéből nyílegyenesen vezetne a vasútállomáshoz. Addig is, míg a kövezés megtörténne, locsolatni akarnánk a utcákat. Egy szerb primitívebb locsolókocsival mint megpróbáltuk, mit se használ ennek a portengének. Valamire való locsolóautó meg legkevesebb fél millióba kerülne. S erre megint csak nincs pénzünk.

Ha csak az állam nem segít a bajában teljesen magáramaradt városom.

K. L.

Az ördög ügynökei

Hogyan mérgezik meg Európát?

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nagy nemzetközi szerződések általánosan fenn az ópiumcsempészet megakadályozására, nemzetközi törvények hoztak ugyan e célból, a legszigorúbb büntetések sújtják azokat, kik e törvényeket áthágják — és a halálos mérreg mégis, nagy mennyiségben kerül még mindig Ázsiából Európába. Az európai vámhatóságok és rendőrségek csaknem meddő harcot vívnak. Nem képesek a sokféle elágazó titkosan összműködő ópiumügynöki szervezettel megbirkózni.

Albert Londres, a híres párisi publicista délfranciaországi utjáról, az ópiumcsempészetre vonatkozó szenzációs cikkeket tesz közzé a Petit Parisien-ben. Marseille, a Földközi tenger legnagyobb kikötője, az ázsiai utvonalak legfőbb dél-európai kiindulópontja, egyszerre mind az ópiumcsempészet behozatali kikötője. Anélkül, hogy a publikum észrevenné, elkeseredett harc folyik itt a mámorító mérge hívei és az ópiumot hivatalból üldöző államhatalom között. Londres azonnal szenzációt szimatol, a központi rendőrségre megy, ahol kíváncságra készségesen beosztják egy ópiumrazzia részvevői közé. A kikötő negyedben barangolnak. A rendőrség kenyeret kőbezel, melyek ópiummal vannak megtöltve. Egy evezőscsónakban, mely szabadságot matrózokat szállít a szárazföldre, egy kitömött sást találunk, melynek türes testében ópiummal megtöltött plédobozokat találunk. Londres megcsodálja a rendőrség szemfüles ügyességét. Egy nagy kiállításba vezetik el, ahol mindenféle tárgy látható, mely az ópiumcsempészt szolgálja: könyvek, kifurt sétatöbörök, sőt még mankók is, melyek sok font ópiumot hoztak a szárazföldre.

De egy napon egy görög emberrel találkozik, aki elmondja neki, hogy az ópiumkereskedésnél oly stratégiával járnak el, mint egy valószínű hadjáratnál. Az európai behozatal főparancsnoka egy kínai akit általában »az apa» néven említenek. A keletázsiai tengerpart minden kikötőjében a Szaigunban, Sanghaiban, Honkongban, mindenütt megvannak az ügynökei és több pénzzel rendelkezik mint az egész marseille-i rendőrség. Londres kéri a görögöt, hogy vigye őt magával. De ez visszautasítja a kérést. »Még ha a francia köztársaság elnöke is volna én, akkor sem láthatná meg az »apát». Nagy ember az. Naponta győzedelmeskedik a vámőrökön és a rendőrségen, és nagy hadseregnek parancsol szárazon és vízen, tegnap 110 kgr. ópiumot, tegnapielőtt 160 kgr. hasist csempészt be. Az ópiumot, mit a kitömött sasokban, kenyerekben rejtenek el, szándékosan találta meg a rendőrséggel. Annak is kell néha egy kis sikert juttatnia. Es mindig, ha a rendőrségnek van egy ilyen sikere közvetlenül utána következik az »apának» egy nagy tromfos ütése. A következő napon Londresnek nagyobb sikere volt. Találkozott egy ismerőssel, aki ópiumszívó,

Az ópiumcsempészet főhadiszállásán

aki épp az »apához» megy, »Vigyél el magaddal hozzá». »Szívesen, Hirt viszek neki a fiától, aki egy nagy cho'oni rizstelepen dolgozik». Megérkeztünk. A ház nem úgy néz ki, mintha gonosztevő rejtekhelye volna. Az ember, aki lakja, és ópiumáru nemcsak Franciaországot, hanem egész Európát látja el a »jobb összeköttetésekkel» rendelkezik, mert az ópium más, mint a kokain. A kokain mindig inkább az uccánál való cikk. Az ópium sokkal inkább a szaloné.

Kopogunk, ajtót nyitnak. Öreg, ráncos arc jelenik meg. Ismerősöm meghajlik. »Üdvözlök, ó atyám, ki nélkülözhetetlen vagy embereknek és isteneknek! — Ez tehát az »apa» a mármormérgek királya, az ópium főpapja, a nyugat számára. Kínai ruhát viselt: rövid kabátkát, kontost, papucsot. Leülünk egy kerek asztal mellé és kísérőim folytatja: »Ei vagyok a Barátság, és ez itt a Kíváncsiság. Az öreg kínai alig vett tudomást rólam és így szólt: »Hogy van a fiam?» »Láttam és együtt ebédeltem vele. Aztán együtt voltunk egy datszínházban. Megnőtt» »Ó atyjának a szemefénye». — Felelte a kínai, mély áomból ébredve. — »Marseillebe akar jönni. Ide vágyódik, Tudja, hogy az atyja ott a fehér mandarinok nagy udvarmestere és urának élvezeteiről gondoskodik. Büszke rá. »Megmondták-e neki, hogy mikor majd visszatér a hazájába, gazdag ember lesz? Tudja-e, hogy akkor ott megvásárolhatja a nagy rizstetvényt? Tudja-e ezt? És a francia szent atyák jó nevelésben részesítették-e?» »Fényes nevelése van.»

Nemsokára bucsúztunk. Kezet nyújtott: »A viszontlátásra. Még egy évig Franciaországban maradok. Ön tudja, hol lakom. Küldjön még minél több árut. Nagyon örövendek, hogy a fiam erős és nagy.»

Mikor kitértünk az ajtón, vezetőm mosolygott. »Az hiszed, hogy az »apát» láttad? Tévedsz. Ez csak az üzletvezetője, aki szükség esetén leüli a börtönbüntetést. — »Es ez az egész história, a fiával és Cho'onnal?» »Hiszen halottad, úgy mondtam el, mintha az »apának» magának mondtam volna el...»

Bibornok lesz a zágrábi érsek

GRÁC. A Tagespost arról értesül Belgrádból, hogy Pius pápa kijelentése szerint a legközelebbi konzisztoriumon jugoszláv főpapot neveznek ki bibornokká. Valószínűleg dr. Bauer zágrábi érsek lesz az.

Vérbeoltották

a kínai csapattámadást

NEWYORK. Pekingből jelentik, hogy a kínai (kalgáni) csapattámadást előjötték. Négy száz zsoldost sortúzzal lőtték agyon.

Karcsu és elegáns lesz a bokája

a Clarks-féle párisi BANDES „L” testszínű gummitekercs használata által.

Párja 500 Lei használati utasításai.

Láthatatlan a harisnya alatt.

Tennisznél, sportnál nélkülözhetetlen.

Romániai képviselő: Benkő Miklós.

Főelárusító:

KELEMEN gyógyszerár

Sighetul-Marmatiei

(Máramaros megye)

Kapható minden jobb drogeriában és gyógyszerárban.

Óvakodjunk silány utánzatoktól!

Feszült a helyzet Olaszország és Franciaország között

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Poincaré a Mussolini ellen elkövetett mérsékelt ügyben fogadta Avezzano olasz nagykövetét. A helyzetet ugyanis sem Briand, sem Grandi nagykövét genfi megbeszélései nem enyhítették, s az olasz sajtó mintha hevesebben támogatja Franciaországot. Ugy látszik Mussolini nem akar lemondani követeléseinek kiterjesztéséről.

Párisban kíváncsiak, hogy az olasz duce el mer-e odáig menni, hogy formális demarshoz követhessen befolyást Franciaország belügyeire.

A triestini rendőrség és a fasiszták között fegyveres összecsapás volt. Egy fasiszta elesett, egy másik súlyosan megsebesült. Triestben állítólag kiűzték az ostromállapotot.

Népgyűlés a lakásfelszabadítás ellen

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy a háztulajdonosok kolozsvári gyűlésükön a lakások illetve a házbérek azonnali felszabadítását kérték a kormánytól. Ez a határozat élénk visszhangot keltett a közép- és a dolgozórétegek között s a nagyváradi lakók szövetsége elhatározta, hogy vasárnapra e hó 26-ára népgyűlést hívnak össze. Erre vonatkozólag Peredy György hírlapíró, elnök és dr. Rozvány Jenő főtitkár aláírásával ma a következő felhívást adták ki:

A szakszervezeti tanács határozata értelmében minden váradi munkás, aki nem háztulajdonos, tagja a Lakásbérlet Szövetségének. Felhívja ennél fogva a Lakásbérlet Szövetsége a dolgozó tömegeket, hogy a megindított mozgalmat teljes erejükből támogassák, nehogy a részvételesek következtében bekövetkezzék a dolgozóosztályok végzetes csapása a korlátlan bérzúszorát eredményező lakásbérlet felszabadítás.

A népgyűlésre — amelyet a hatóság engedélyezett, már nagyban folynak az előkészületek.

Szovjetország részt akar venni a tangeri konferencián

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szovjetország londoni képviselője jegyzéket nyújtott át Chamberlainnek, amelyben kifejti Oroszország ama jogát, hogy a tangeri konferencián résztvehessen.

Magyar kisebbségi deputáció intézi Bukarestben az iskolaügyet

Megnyílik a gyergyószentmiklósi lyceum magyar tagozata

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Megemlékeztünk tegnap arról, hogy Görög Joachim gyergyószentmiklósi apátkanonok és szenátor Bukarestbe érkezett, hogy a gyergyószentmiklósi állami lyceum magyar tagozatának megnyitására közbenjárjon. Ma egyetemes magyar kisebbségi iskolaügyekben ugyancsak egy delegáció járt közben Otetelesanu államtitkárnál. A delegáció tagjai: Görög Joachim szenátor, Laar Ferenc református lelkész, képviselő, Elek nagyenyedi tiszteletes és József Lajos a bukaresti tagozat titkára.

A tárgyalások ma délután hat órakor folytatódnak. Ezeket részt fog venni dr. Wilfer József képviselő is, aki ma délután érkezett vissza Bukarestbe. A tárgyalások felőlelik az iskolai kérdés egész komplexumát. Így első sorban a gyergyószentmiklósi állami lyceum magyar tagozatával fognak foglalkozni. Ezt a problémát úgy akarják megoldani, hogy ebben az évben csak az első osztály nyíljon meg és fokozatosan fejlődjen nyolc év alatt teljesen gimnáziummá. Az első osztályban 36 jelentkező van, akik-

nek kérvényeit Görög Joachim magával is hozta. Miután a törvény csak 35 jelentkezőt ír elő, ez a szám pedig felesen megvan és így kétség sem lehet aziránt, hogy a kormány nem gördit akadályokat a magyar tagozat megnyitására.

Ugyancsak szóba hozza a delegáció a kolozsvári református leánygimnázium nyilvánossági jogának a kérdését, amely körüli zavarok támadtak, de amely nyilvánossági jog semmiféle körülmények között el nem vitatható az iskolától. Ezenkívül a tordai református polgári leányiskola ügyét is szóba hozzák, valamint a többi vitás iskola ügyét, azonkívül az egyéni kérvények egész seregét.

Valószínűleg felmerül a bukaresti magyar iskola problémája is. Ugyanis Bukarest nagyszámu magyarsága teljesen magyar iskola nélkül áll. A delegáció megjelenése rendkívül örömet okozott. Ugyanis eddig semmi jelentős lépés nem történt a Magyar Párt részéről ennek az ügynek az elintézésére, úgy, hogy a bizottság éppen a 24-ik órában érkezett Bukarestbe.

Kormánybiztosokat kapnak a magánvállalatok és pénzintézetek

Két kormánybiztos kinevezése már megtörtént
Oriási felzudulás a kereskedelmi és gazdasági körökben

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Már régóta felmerült az a hír gazdasági körökben, hogy a kormány egyes vállalatok és pénzintézetek mellé kormánybiztosokat fog kinevezni a vállalatok működésének ellenőrzésére. Ez a hír oly elemi erővel váltotta ki a felzudulást gazdasági körökben, hogy még a liberális kormány sem merde ezt a tervet valóra váltani.

Annál döbbenetesebben hatott a hivatalos lapnak legújabb száma, mely két kormánybiztos kinevezését közli. A Phoenix kénsvagyár s a nagyszebeni Általános Takarékpénztár kaptak kormánybiztos. Sajnos, a kinevező rendelkezés adós marad a felelettel, hogy a kormánybiztosok kinevezését mi tette szükségessé.

A kormánybiztosok kinevezésének híre tulajdonképpen csak ma került Kolozsvárra nyilvánosságra s kereskedői és ipari körökben általános megdöbbenést okozott.

A kereskedők és vállalatok elsősorban azért vannak megijedve, mert a kormány intézkedése egyáltalán nem körvonalazza a vállalatokhoz és bankokhoz kinevezendő kormánybiztosok hatáskörét. Éppen ezért a legkülönbözőbb kombinációk indultak meg e kérdésben és nyilvánvalónak tartják, hogy a kormánybiztosok bele fognak szólni a vállalatok és bankok ügymenetébe és működésükké esetleg korlátozni fogják a vállalatok termelési és értékesítési munkáját.

Az a vélemény alakult ki, hogy a kormánynak különösen most nem lett volna szabad ehhez a lépéshez folyamodnia,

miután tudvalevő, hogy ebben a pillanatban úgy az állam, mint a magánosok részéről nagyszabású kölcsöntárgyalások vannak folyamatban a külfölddel, amelyek a kormánybiztosok kinevezésének hírére könnyen meghiusulhatnak.

De súlyos veszedelem fenyegeti az itteni közgazdasági körök véleménye szerint a belföldi tőke mozgását is, amely semmilyen körülmények között nem fog ilyen vállalatokhoz támogatásból be-bocsátkozni, amelyeknek szabad működését kormánybiztosok akadályozzák.

A nagyiparosok és munkaadók kolozsvári központja részéről a mai nap folyamán már nagyszabású akció indult meg, amely méreteiben erősen meghaladja a két hónappal ezelőtt tervezett hasonló akciót, amikor is — mint tudvalevő — szó volt a kormánybiztosok kinevezéséről.

Az akcióhoz csatlakozni fognak az összes érdekeltségek, így első sorban a bankszindikátus, a kereskedő és iparkamarák és különösen a bányai iparvállalatok, amelyeket legközelebből fenyeget az állami beavatkozás és ellenőrzés veszélye.

Hétfőn délután 3 órakor a nagyiparosok és munkaadók szövetségének kolozsvári központja értekezletet tart, amelyen Manoilescu pénzügyi államtitkár is jelen lesz. Ennek az ankiének igen nagy terjedelmű programja volt, a közbejött kormánybiztos kinevezések hírére azonban az előkészítő bizottság elhatározta, hogy az értekezleten csupán ezt a legégetőbb és legsúlyosabb kérdést kívánja az államtitkárral megtárgyalni.

Manoilescu államtitkár egyébként a végleges program szerint vasárnap este érkezik Kolozsvárra és a hétfői napot tölti itt. Hétfőn délelőtt fél 11 órakor részt vesz a kereskedelmi és iparkamara értekezletén, ahol igyekezni fognak minden fontosabb kérdést letárgyalni. Így elsősorban a vámszabadraklár és tőzsdeprogramját. Délután pedig kizárólag a kormánybiztosok kinevezésének ügyét veszik tárgyalás alá.

Magyarországon a képviselők mandátumának lejáratá előtt nem lesznek új választások

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Azokkal az utóbbi időben elterjedt hírekkel szemben, mintha a nemzetgyűlési választásokat még a mandátumok lejáratá előtt kiűrnék, a Nyolc Órai Újság illetékes helyről úgy értesül, hogy Bethlen István miniszterelnök a mandátumok lejáratá előtt nem szándékozik választással foglalkozni. A nemzetgyűlési mandátumok jövő júniusban járnak le.

Az üzlet

sok gondot okoz és néha olyrettenetes fejfájásom volt, hogy úgy éreztem: széjjel-megy a fejem. Akkor feleségem nagyon jó tanácsot adott és hálá a

Boyer-féle

Aspirin-tablettáknak

most már ismét teljesen jól érzem magamat, fejfájásom nincs többé.

A valódi tabletták a **Boyer-féle** eredeti csomagolásról és a fehér-zöld-vörös szavattossági jegyről ismerhetők fel.

ASPIRIN 0.5

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban. Az előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a lap fején olvashatók. Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizománysunk útján is feladhatók. A *-gal megjelölt közlemények díjazás alá esnek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egybeült 6 lej értékű valuta.

Péntek, szeptember 17.

Kat.: Lambert pk. — Prot.: Ludmilla. — Görög: Zsófia. — Izr.: 657 Thirsi 9. — A nap: 6.00.

18.21. — Időjárás: Száraz, mérsékelt meleg idő várható.

Ujabb ágyutüz görög területen

SZÓFIA. A Demirakia mellett levő bulgár határőrállomáson hétfőn egész nap heves ágyutüz és puskaropogás hallatszott görög területen, Rupel község irányából. A megkérdezett görög tisztnek nem tudtak felvilágosítást adni. Valószínű, hogy a demirhisszari helyőrség fellázadt, vagy Pangalos és Kondilisz hívei ütköztek össze.

— **A Magyar Párt közgazdasági értekezése.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: A Magyar Párt közgazdasági értekezése, amely csütörtök délelőtti 10 órakor kezdődik a párt helyiségében, dr. Gyárfás Elemér fog elnökölni, aki tegnap este már meg is érkezett Kolozsvárra. Az értekezlet az eddigi hírekkel ellentétben valószínűleg zárt lesz és azon csak a meghívottak vehetnek részt.

— **Megnyílnak az erdélyi magyar színházak kapui.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: Dr. Ferenczy Gyula, a székelyföldi színtársulat igazgatója teljesen befejezte társulata átszervezését. Előadásait szeptember 16-án kezd meg. Ugyanazon a napon kezdődik a színi szezon Tordán, ahol Fehér Imre, valamint Nagybányán, ahol Földes Mihály igazgató társulata játszik. Szendrői Mihály Aradon szeptember 27-én nyitja meg a színházat. A temesvári színtársulat október 1-én kezd játszani. Gáspár Jenő igazgató most szervezi társulatát Désre, Zilahra és a zsilvölgyi városokba. Valószínű, hogy október 1-én ő is megkezdli a színházi színt.

— **Rózsahelyi Kálmán nagy sikere Amerikában.** Budapestről jelenti: Az Amerikában körutón levő Rózsahelyi Kálmán megérkezett New-Yorkba, ahol szeptember 12-én először játszott a Csuda Mihály szerencsés jelen. A színház zsúfolásig megtelt. Az előadásnak óriási sikere volt. Virágos és tapsorkán fogadták a kitűnő magyar színészt. Rózsahelyi turnéját valószínűleg meg fogja hosszabbítani.

— **A Biharmegyei Nőegylet hatvanéves jubileuma.** Nagyváradai tudósítónk jelenti: Pénteken, szeptember 17-én lesz 60 éve, hogy a Biharmegyei Nőegylet 1866-ban megalakult. A ritka jubileumot ünnepség keretében üli meg a Nőegyesület, amelynek jelenlegi elnöknője, Horváth Árpádné mindent elkövet, hogy az áldásos működéséről híres Nőegylet emlékünnepe minél szebb és impozánsabb legyen.

— **Szeptember 28-án lesz a Magyar Párt, biharmegyei és nagyváradai tagozatának a rendkívüli közgyűlése.** Nagyváradról jelenti: Az Országos Magyar Párt biharmegyei és nagyváradai tagozatának intézőbizottsága elhatározta, hogy szeptember 26-án vasárnap délelőtti 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart a kath. kör nagytermében. A közgyűlés legfontosabb pontja, a kongresszusi tagok megválasztása a szervezeti szabályzat 7 §-a értelmében. A kongresszust minden évben lehelőségig más-más városba rendezik. Ez évben Gyergyószentmiklós hívta meg a pártot falai közé. Szükséges tehát, hogy csak olyanok válasszák a megbízatást, akik a sa-

Ez a béke . . .

Majdnem minden európai állam többet költ a fegyverkezésre, mint a háború előtt

A népszövetség által összehívott előkészítő leszerelési konferencia most folyik. Ebből az alkalomból a népszövetség érdekes kimutatást állított össze a nyugati államok fegyverkezéséről.

A következő táblázat azt mutatja, hogy az egyes államok mennyit fordítottak a háború előtti költségvetési és a tavalyi költségvetési esztendőben fegyveres célokra.

A különböző valuták egyenlő értékű aranybázisra vannak átszámítva a könnyebb összehasonlítás kedvéért.

Az állam neve:	1913/1914:	1924/1925:
Anglia	86 millió	74 millió font
India	318 millió	350 millió rupia
Japán	191 millió	227 millió yen
Olaszország	925 millió	707 millió lira
Belgium	88 millió	126 millió b. frank
Spanyolország	890 millió	426 millió pezeta
Svájc	55 millió	46 millió sv. fr.
Hollandia	55 millió	45 millió forint
Északamerikai E.-Államok	257 millió	399 millió dollár
Franciaország	2.326 millió	1.102 millió fr. fr.

— **Nagy tifuszbajrány Hannoverben.** Berlinből jelenti: Már megemlékeztünk arról az óriási tifuszbajrányról, mely Németországban, különösen Hannoverben dühöng. Ujabb értesülések szerint ebben a nagy kereskedelmi városban a tifusz betegek száma mintegy másfélszer. Eddig harmincan haltak meg. A védőoltásokat megkezdték mindenütt, ahol a járvány felütötte a fejét. Hannoverben a tifusz okául a ricklingi vízművek fertőzöttségét tartják.

— **Meggyaszai Vilma Délamerikába indul turnéra.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: Meggyaszai Vilma aki egy idő óta Erdélyben vendégszerepel és jelenleg Kolozsváron tartózkodik, szombaton elutazik innen és vasárnap és hétfőn este Szatmáron fog fellépni. Onnan Váradra és Marosvásárhelyre megy és a hó végén már valószínűleg be is fejezi erdélyi turnéját. A művész nő még valószínűleg ennek az évnek a folyamán Délamerikába utazik, ahol az ottani nagyobb magyar centrumokban fog vendégszerepelni.

Ját költségükön hajlandók (hat éven át) megjelenni a párt nagygyűlésein. A nagyváradai és biharmegyei tagozatnak szeptember hó 26-án Nagyváradon tartandó közgyűlésének tárgysorozata a következő: 1) Elnöki megnyitó. 2) Jelentés a pártnak 1925. november 22-iki megalakulásától eltelt idő munkásságáról. 3) Harminckét kongresszusi tag és ugyanannyi póttag megválasztása. 4) Két tag választása a központi intézőbizottságba. 5) Megüresedett alelnöki, titkári állások betöltése és az intézőbizottság kiegészítése. 6) Elnöki zárszó. Amennyiben a választás az intézőbizottság kandidálása után nem lenne egyhangú, a névszerinti szavazáson csak tagsági igazolvány felmutatása mellett lehet szavazni. Védőkieknek a tagsági díj befizetését igazoló nyugta tagsági igazolványul szolgál a szavazáshoz.

— **A nyomorgó néptanító részére G. V. né ma 200 lejt küldött szerkesztőségünkbe.**

— **Egy beomló házfal maga alá temetett két napszámot.** Lugosi tudósítónk jelenti: Su lyos szerencsétlenség ért tegnap munka közben két napszámot asszonyt, akik egy ház lebontási munkáitnál segédkeztek. A bontás alatt levő épület egyik megkezdett fala váratlanul beomlott és a két napszámot asszonyt maga alá temette. A szerencsétlenül járt napszámosnőket még idejében sikerült munkástársaiknak a romok alól kiásni. A szerencsétlenség következtében súlyos külső és belső sérüléseket szenvedtek mindketten.

Világsajtó humora

A házasságközvetítő boldogan meséli a kávéházban:

- Ma öt embert boldoggá tettem.
- Hogyan?
- Összehoztam két párt.
- Igen, de ez csak négy.
- Nu és mit gondolsz, én nem kerestem?

Ezek a számok azt mutatják, hogy azok az államok, amelyek az Océánban érdekelve vannak, mint Japán, az Északamerikai Egyesült Államok, Anglia, illetve India, valamint Hollandia fejlesztették a fegyverkezést. Spanyolország hadügyi költségvetése az évek óta folyó marokkói háború következtében emelkedett, míg Belgium azzal okolta a fokozott fegyverkezést, hogy meg kell védenie semlegességét.

Igen érdekes, hogy a semleges Svájc kivül Anglia, Franciaország és Olaszország mérsékelte hadügyi kiadásait. Ezeknek azonban nagy hadseregekkel rendelkező szövetségesek vannak, mint Lengyelország és a kisantant államai, ettől eltekintve azonban annyira lefegyverezték a fegyőzött államokat, hogy könnyen végrehajtották a hadügyi költségvetés mérséklését.

— **Papacosta-képek megvételére kényszerítik a postásokat.** Lugosi tudósítónk jelenti: Általános nagy méltatlankodásra adott okot a postai és távirati tisztviselők körében a posta vezérigazgatóság napokban érkeztelt feltűnést keltő kényszerrendelete. A posta vezérigazgatósága ugyanis szokatlannak ható körrendeletével arra kényszeríti a postahivatalok összes kjs és nagy tisztviselőit, s minden rangu alkalmazottait, hogy a Papacosta postavezérigazgató fényképéről készített sokszorosítottmányokat vegyék meg. A művészi kivitelűnek kevésbé mondható kép-példányok árát darabonként csekély száz forintban állapította meg a vezérigazgatóság. A képek kényszerítésének célját nem ismerjük ugyan, de akármi legyen is az, a nagyon rossz fizetett postások ínyétlen való megsarcolását semmiféle cél érdekében sem találjuk elfogadható módon megindokolhatónak.

— **Baleset misézés közben.** Dicsőszentmártoni tudósítónk jelenti: Megrendítő tragédiának voltak szemtanúi a tegnap délelőtti szent misén a szőkefalvi római kath. hívek. Ágoston Lajos szőkefalvi plébános már a mise kezdetén rosszullétről panaszkodott, azonban amennyiben csak muló bajnak vélte, hozzáfogott a szent mise elvégzéséhez. Amikor a mise közepénél tartott, egyszerre csak szédülés és oly nagy mérvű bémulus fogta el, hogyha a közelben állatoskodó hívei segítségére nem sietnek, az oltár előtt elvágódik. Azonnal a plébániára szallították, honnan autón behozták a dicsőszentmártoni kórházba, hol az orvosok előrehaladott érelmeszesedést állapítottak meg. Annál nagyobb a plébános iránt a részvét, mert nemcsak községe előtt állott közszeretettben vallás és nemzeti különbség nélkül, hanem az egész környék lakossága, mint megértő és nagyműveltségű embert tanulta megismerni.

— **Tiltakozás egy magyar egyetem professzori kinevezés ellen.** Budapestről jelenti: Ismeretes, hogy a múlt hónapban Adám orvos magántanárt a kultuszminiszter nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki a Pázmány egyetemre és számára felállította a harmadik sebesítési tanszéket. A Pázmány egyetem orvoskara a mai ülésen kinevezése ellen egyhangulag tiltakozott, amit írásban testileg adnak át a miniszternek, egyszerűen a tiltakozásról értesítik a magyarországi egyetemek valamennyi fakultását.

Mikor az asszony a férjnek fizet tartásdíjat

Érdekes pör a kolozsvári törvényszék előtt

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék rendkívül érdekes esetet fog tárgyalni a napokban. Dr. F. A. nagybányai ügyvédől mért a múlt ében elvárt válni a felesége. A férj azonban csak úgy akart bejegyezni a válásba, ha a feleség az elválás után közelebb lejárta apanaszt fizet neki.

Az asszony 1925. június 10-én elhagyta férjét házát és Kolozsvárra költözött. Ahol bátyja, aki szintén ügyvéd felvette a tárgyalást dr. F. A. nagybányai kartársával és megállapodtak abban, hogy az asszony a tartásdíj fizetését magára vállalja és fi-

zelési kötelezettségének pontosan eleget fog tenni.

A bíróság ki is mündotta a válást, de az asszony a tartásdíjat nem fizette. Erre volt férje kérését adott be, eljött a kolozsvári törvényszék és vizsgálatára 1925. júniusra követeli a havi kétezer lej apaszt és annak 12 százalékos kamatát.

A tárgyalás elő kolozsvári jogász körökben nagy érdeklődéssel tekintenek mint hogy a gyakorlatban még soha nem fordult elő olyan eset, hogy férjnek tartásdíjat kellett volna fizetni.

— Ludendorff házasságát kötött. Münchenből táviratozzák, hogy Ludendorff tábornagy kedden délelőtt Tutrigban dr. Chemnitz Matilda polgári házasságát kötött. Az esküvőn számos testület képviseltette magát.

— Befejeződött a szabadkőművesek nemzetközi kongresszusa. Belgrádból jelentik: Három napig tartott Belgrádban a nemzetközi szabadkőműves kongresszus, mely ma ért véget. A német és francia páholyok nagymesterei ígéretet tettek, hogy mindent elkövetnek a két nép békés együttműködése érdekében.

— A technikai tanfolyamok kezdete Brassóban. A városi ipariskolához csatolt technikai tanfolyamok szeptember 20-án kezdődnek, amelynek előadásai háromszor hetenként este a nappali munka befejezése után tartatnak. Előadások a következő tárgyakról lesznek: 1. Általános munkás továbbképző, 2) gépész és fűtő tanfolyam, 3) gépipari és elektrotechnikai üzemester tanfolyam, 4) gépipari és elektrotechnikai üzemvezető tanfolyam, 5) építészeti mestertanfolyam, 6) specialistanfolyamok: a) matematika és mechanika, b) autómobilok építése, c) repülőgépek építése, d) rádiótechnika. Felvételvizsgák és beiratkozások naponta este 5-7 óráig a Honterus iskolában, fődszint, jobb oldalt. Részletes prospektusokat ingyen bocsát rendelkezésre az igazgatóság.

— Halálos végű turistakatasztrófa. Wiener-Neustadt-ból jelentik: Tegnap délután a Hohe Wandon, ugyanott, ahol néhány héttel ezelőtt egy Stangl nevű turista zuhant le, újabb halálos szerencsétlenség történt. Délután két órakor Schwarzwald 24 éves bécsi fiatalember a rendkívül veszélyes Technikerekleigon keresztül akart leszállni. Többen figyelmeztették, hogy ne tegye, de Schwarzwald nem állt el tervétől. Utközben csakugyan megcsuszott és fejjel lefelé körülbelül tizenöt métert zuhant, majd egy szikláról lepattanva a kétszáz méter mély szakadékkba esett. Teste a felismerhetetlenségig összezsúródott. Hulláját a grünbachi halottaskamrába szállították. Ugyancsak tegnap a Raxon is történt halálos turista szerencsétlenség. Egy bécsi turista, akitnek véletlenül szintén Schwarzwald a neve, a Naturfreunde társaság tagja, egy nővel együtt a Hartsteigon keresztül szállt le. Utközben megcsuszott és társnője szemé láttára lezuhant a kétszáz méteres mélységbe, ahol holtan terült el. Koponya csonttörést és többszörös kártörést szenvedett. Két órára kemény munka után tudták csak a holttestet a mélységből kihúzni, aztán a prémi halottaskamrába szállították.

— Vasúti katasztrófa Ausztráliában. Sidneyből jelentik, hogy ott egy tehervonat elszakadt négy kocsjára összeütközött a gyorsvonattal. Négy halottja és 35 sebesültje van a szerencsétlenségnek.

MYTHOS MOSÓSZAPPAN

kimélt fehérneműjét! 70% munka-, idő-, pénz-, fa-megtakarítást ér el.

MYTHOS-GYÁR R. T., Brassó.

2349

Kedvező fizetési feltételek

mellett alkalma van Önnek is állandóan elegánsan öltözködni, ha ruháit a brassói

CONCURENTA

uriszabósnál (Tehénpiac 4 szám alatt) készített. Nagy választék öltöny, felöltő- és télikabát-szövetekben. Videki megrendelőimet meghívásra készséggel keresem fel szövet-mintáimmal. Egy megrendelés meggyőzi Önt árami olcsóságáról.

SPORT

(x) A brassói sportklub 1926-27. évi labdarúgó idény őszi fordulójának sorsolása. Szeptember 19-én: Brassóban Brasovia pályán: Brasovia—Hargitta. BMTE — CFR az Olympia pályán. — Szeptember 26-án: Brassóban Brasovia pályán: Brasovia—Coltea. Olympia pályán: Olympia—CFR. — Székelyudvarhelyen: Hargitta—BMTE. — Október 3-án: Brassóban Brasovia pályán: Coltea—Hargitta. Olympia pályán: Brasovia—Olympia. — Október 10-én: Brassóban Brasovia pályán: Brasovia—BMTE. Olympia pályán Coltea—CFR. — Székelyudvarhelyen Olympia—Hargitta. — Október 17-én: Brassóban Brasovia pályán: Hargitta—CFR. — Olympia pályán Olympia—BMTE. — Október 24-én: Brassóban Brasovia pályán: Brasovia—CFR. Olympia pályán Coltea—BMTE. Október 31-én: Olympia—Coltea.

A fenti hivatalos sorsolás annyiban módosul, hogy az első osztályú egyesületek írásbeli, illetve hivatalos kijelentései alapján a Coltea egyesület katonai csapatával szolidárisan nem mérkőznek. Tekintve, hogy a Coltea csapata csak katonákból áll, akiket az ország minden részéből soroztak, ezen csapattal bajnoki mérkőzéseket nem játszanak.

(x) Felhívás a Brasovia tagjaihoz. A Brasovia vezetősége ezúton hívja fel összes aktív sportot űző tagjait, első sorban labdarúgóit, hogy 8 napon belül az intézőnek két igazolványra alkalmas, nem kemény hátú fényképet adjanak át. Ezen fényképekre az új igazolások végrehajtása érdekében van szükség, amennyiben ezen igazolásokat rövid határidőn belül végre kell hajtani a központi labdarúgó szakosztály új és érvénybe lépett igazoló szabályzata értelmében.

(x) Nurmén vasárnap is veséget szenvedett Berlinben. Vasárnap, mint már röviden megírtuk, csapott össze 2 angol mérőföldön Nurmén és Wide és végre sikerült a svédnek büszkeségeinek annyi vereségért re vantsot vennie. Wide meglepő biztosan győzött. Lövésre Nurmén ugrik az élre és erős tempóban vezet. Wide azonban ragad hozzá 1000 m. ideje 2 p. 44 mp. 1500 méterre 4 p. 14.4 mp. 3000 méterre 8 p. 29.8 mp! Itt már előrelátható a világrekord, csak még bizonytalan, hogy a két futó közül melyik javíthatja ezt még. De csak pár pillanatig, mert Wide itt előretör és bárhogy erőlködik Nurmén, a egyszerű kondícióban lévő Wide fölényesen győz. Ideje 9 p. 01.4 mp. Világrekord! 2. Nurmén 9 p. 05 mp. 3. Katz 9 p. 22.4 másodperc. Szombaton Nurmén 1500 m-en a 3 p. 51 mp. világrekord alatt győztes Pettier dt. és a 3 p. 51.8 mp-l futó Wide mögött 3 p. 52.3 mp. alatt a harmadik helyen végzett.

(x) Az MTK atlétáinak kitűnő szereplése Prágában. 100 yardos síkfutás: 1. Vykoupil (Szlavia) 10.4 mp. 2. Kurunczy 3 méterrel. 440 yardos síkfutás: 1. Kurunczy 51.4 mp. 2. Vykoupil 51.8 mp (Cseh rekord). 3 angol mérföldes síkfutás: 1. Gross 15 p. 37 mp. 2. Nedobity 155 p. 40 mp. Diszkoszdobás 1. Svoboda (Slavia) 40.72 m. 2. Ivo (Slavia) 38.72 m. 3. Hahn 37.365 m.

(x) A rigai brkóvóerény eredményei. Légsúly: 1. Hansson (svéd). 2. Reiber (német). 3. Bozdech (cseh). Fehélsúly: 1. Vail (eszl). 2. Malmberg (svéd). 3. Steinig (német). Könnyűsúly: 1. Pettersson (svéd). 2. Kapp (eszl). 3. Kratochvill (cseh). Középsúly: 1. Jacobsson (dán). 2. Bram (német). 3. Ronis (lett). Nagyközépsúly: 1. Rupp (német). 2. Loo (eszl). 3. Szabó (cseh). Nőzősúly: 1. Gehring (német). 2. Urban (cseh). 3. Richthof (svéd).

Lula Mysz-Gmeiner

kamaraénekesnő

szeptember hó 17-én Brassóban hangversenyt ad. Zongorán kíséri Egon Siegmund (Berlin).

Legyek, Klingsor hangversenyirodában kaphatók.

9124

— Banu egészségügyi államtitkár inspekción körutja. Szatmárról jelentik: Banu dr. egészségügyi államtitkár inspekción körutján Voina dr. és Stanca dr. szakorvosai kíséretében ma Szatmárra érkezett. Igéretet tett a félbenmaradt kórházi épülettömb építkezés befejezésére, majd a kórház rendje felett Lükő Béla dr. főorvosnak elismerését fejezte ki. Kijelentette, hogy összes három törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé a tüdőbaj, a vérhaj és a prostitúció meggyógyítására. A kormány repülő orvososztályokat fog szervezni a falvak betegeinek felkérésére.

— Zarnesti helyett Bran. A belügyminiszter rendeletére a Brassó vármegyei »Zarnesti járás« ezentul »Bran járás« nevet visel.

— Felhívás a szerződésnélküli magyar színészekhez. Minden szintársulat szervezve van. Saját érdekében minden szerződésnélküli színész, kardalnok, sugó stb. távirati uton küldje be címét legkésőbb szombatig, hogy ki ne maradjon a »Fő-felügyelőségnek« és »Kultuszminiszternek« küldendő szerződésnélküli színészek listájáról. Távirati cím: Tompos József, Oradea, Teatrul.

— A sepsiszentgyörgyi anyakönyvvezetőt nem helyezik vissza állásába. Csikszeredából jelentik: Megírta volt annak idején a Brassói Lapok, hogy a letűnt liberális rendszer alatt miként üldözte ki állásából a két Rauka testvér Kelemen L. sepsiszentgyörgyi anyakönyvvezetőt aki tizenhét esztendőig állt a város szolgálatában. Miután állásától elfüggesztették, lakásából is az utcára tetették, majd pedig azzal az indoklással, hogy nem beszél a román nyelvet, fizetését végleg beszüntették. Raukák addig folytatták nyílt és aatomos támadásaikat Kelemen ellen, mignem kénytelen volt azok elő Csikszeredában letelepedni. Az Averescu kormány beköszöntése után Kelemen nyílt leveleiben fordult Crisan prefektushoz, valamint a város közönségéhez, melyben ügyének igazságos elintézését kérte. Kérést Sepsiszentgyörgy város tanácsa elé is felterjesztette, ugyancsak több ízben személyesen interpellált Crisan prefektusnál és Kovásznai polgármesterénél is. Mindketten kiállításba helyezték Kelemennek mieőbbi rehabilitását. Kelemen jóhiszeműen, bizott az ígéretekben és várt. Várt az eredményre, amely ezek után szerinte nem lehetett kétséges többé. Az eredmény nem is maradt el: a városi tanács most 5341—926. sz. alatt két végzésével arról értesíti Kelemen Lajost, hogy a román nyelv nemtudása miatt állásától végleg megfosztja és az idevonatkozó tisztviselői törvény alapján sem nyugdíjat, sem végkielégítést nem igényelhet. A két Rauka testvér jó voltából koldusbotra jutott tisztviselő, akit a kétszínű játék végleg kizárított, elhagyta, hogy pert indít a város ellen.

KÖZGAZDASÁG

A csehszlovák-magyar gazdasági egyezmény várható következménye a román gabona-kiviteltre

Csehszlovák textilgyárak Romániában — Román bor- és gyümölcskivitel Csehszlovákiába

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) Jelentettük annak idején, hogy a csehszlovák mezőgazdaság részére alkotott új kedvezményes vámtarifa a többiek között jelenlegesen lezárította a magyarországi gabonakivitelt s a romániai átlakivitelt. Mindkét állam sokat veszített az új vámtarifa miatt, mert éreznők kellett a megfelelő piac hiányát, amilyen Csehszlovákia volt földrajzi helyzeténél és jobb valutájánál fogva.

Románia a kérdést könnyebben megtudta oldani. Leszállították az átlakviteli díjakat s rövid időn belül a marhák, melyeket közben Ausztriába irányítottak, hogy ne maradjanak eladatlannak, elfogadhatókká váltak csehszlovák piacokon is, igaz, hogy kisebb mennyiségben.

A magyarok nehezebben tudták megoldani a kérdést, mert ott a gabona kivitelt nem terheltek vámok. Így az új csehszlovák beviteli vámok nagy terheket róttak a magyar termelőkre. A bevétel teljesen megakadt. Több intervenció történt magyar részről, azonban a dolog annyira elmérgesedett, hogy volt idő, mikor vámháború fenyegett. Ez Magyarországra lett volna hátrányosabb, mert a magyar bevétel nagyobb, mint Csehszlovákia ipari bevétele Magyarországra. A konfliktust úgy kerültk el, hogy tárgyalásokat kezdtek kereskedelmi egyezmény kötésére. Ezek a tárgyalások most is folyamatban vannak s remélik, hogy november végéig kedvező eredményre jutnak.

Ezidőszent — miután az egyezmény részletei még nem ismeretesek, nem lehet előre tudni, hogy a csehszlovák-magyar egyezménynek milyen befolyása lesz a román csehszlovákiai gabonakivitelre. Mégis két eshetőségről lehet szó. Vagy úgy kötik meg az egyezményt, hogy a csehszlovák iparcikknek Magyarországra való könnyű bebocsátása ellenében kedvezményt nyújtanak a magyar gabonakivitelnek Csehszlovákiába, vagy pedig a csehszlovák kedvezményes beviteli gabonavámtarifát enyhítik bizonyos előnyök eléréséért, melyeket Magyarország nyújtana a csehszlovák iparcikkre.

Ha az egyezményt az első feltétel értelmében kötik meg, akkor Románia gabonakivitelének helyzete a lehető legkritikusabbá válik, mert hiszen a román mezőgazdasági termékeket a felemelt beviteli tarifa fogja sújtani, míg a magyar gabona kedvezményes vámrendszert fog élvezni. Egy vagon román gabonát sem lehetne így elhelyezni Csehszlovákiában, mert az egész csehszlovák piacot a magyar exportőrök fogják uralni, kik az árakat tetszésük szerint fogják diktálni.

Ha ellenben a vámtarifánál bizonyos enyhítéseket fognak keresztülvinni, úgy visszatérne a kedvezményes beviteli vámtarifa előtti helyzet: meg kell küzdeni a magyar gabona versenyével s miután közben Romániában is leszállították a kiviteli vámtételeket, nem lesz nehéz visszaszerezni az elvesztett piacot. Most azonban még nem lehet tudni, hogy a két lehetőség közül melyik fog beállni s a román gabonának mi lesz a helyzete a csehszlovák piacon.

Jelentettük azt is, hogy Románia Csehszlovákiát is kért vagonokat kölcsön a gabonakampány lebonyolítására. A csehszlovák államvasutak vezérigazgatósága azonban közölte a román vasutakkal, hogy a csehszlovákiai intenzív beföldi forgalom felfutatlenné teszi a kölcsönzést, mert a vagonokra otthon van nagy szükség. Így Románia csak Lengyelországtól vesz kölcsön vagonokat.

A román felemelt behozatali vámtarifának különben komoly következményei voltak a csehszlovák romániai exportra. Így a csehszlovák textilgyárak kénytelenek voltak emiatt új piacokat keresni, vagy pedig arra szorultak, hogy új módokat keressenek, hogy a román piac hozzáférhetővé legyen részükre. Az első módot nem tudták elérni az erős angol, német, osztrák, francia és lengyel verseny miatt s ezért a második megoldási módhoz fogtak. A csehszlovák gyárak engedélyt kértek a román kormánytól, hogy két új nagy textilgyárat építhessenek Romániában. Kötelezettséget vállaltak, hogy minden beruházást elvégeznek s hogy behozzák a szükséges tőkét. Ezzel szemben a nemzeti ipar számára biztosított kedvezményeket kérték.

A román kormány azt válaszolta, hogy támogatja ezt a törekvést, azonban az engedélyt csak abban az esetben adja meg, ha a csehszlovák gyárak vállalják azt a kötelezettséget, hogy a gyárakat csak új gépekkel szerelik fel. A csehszlovák gyárosok válasza még nem érkezett meg. Amint hírlik azonban, a csehszlovák nagyiparosok készek, hogy teljesítsék a román kormánynak fenti feltételeit s csak bizonyos kedvezményeket kérnek, hogy lehetővé vájék a befektetett tőke törlesztése. Ha a megegyezés létrejön, az egyik gyárat felépítik Marosvásárhelyen, a másikat Kolozsváron.

A fenti tárgyalásokkal egyidejűleg tárgyalások folynak olyan irányban is, hogy Csehszlovákia engedje meg a román bornak és gyümölcsöknek Csehszlovákiába való bevitelét. Csehszlovákiának kevés a szőlőtermelése, ezáltal szemben Románia bortermelése lehetővé teszi a kivitelt. Így vagyunk a gyümölcsekről is. Szakkörök már régóta kívánnak olyan egyezményt, mely lehetővé tenné a gyümölcs és bor kivitelt Csehszlovákiába. A tárgyalások folyamatban vannak s remélik, hogy eredményre is vezetnek.

tudásban is bizonyára nagyon erős! De úgy rendezték a dolgot, hogy a csehszlovák részéről egyik sem került tárgyalásra. Ezek a tanulmányok ezért a határozatok hozatalánál nem voltak figyelembe vehetők, amint a delegáltak sem vehettek részt a hozott határozatok vitájában.

Külgyminiszterünk mintaszerű gondoskodásának eredménye, hogy a mieink Románban egyáltalán nem érvényesülhettek! Mind ez pedig egy pletyka miatt történt, amelyre a miniszterium hírszerző osztálya szedte össze.

A cseh delegáltak vezetője, Jirsík professzor a kongresszus megnyitása előtt napon tanácskozássra hívta egybe a delegáltakat. Alig kezdték meg tanácskozásukat, belépett közéjük Masný dr., a román cseh követ s az elnök iránt érdeklődött. Ez és ez vagyok — így szólt — és azért jöttem az önök tanácskozására, mert figyelmeztetni kívánom mindnyájukat, hogy a kongresszuson politikai kérdések tárgyalását nevezetesen pedig azt, hogy a földbirtokreform törvények kritika tárgya legyenek, nem engedhetem meg. Olyan tárgyak taglálásához sem járulhatok, amelyekről a kérdéssről is esetleg vitát válthatnának ki. Arra az esetre pedig, ha mégis szóba kerülne ezek az ügyek, gondolkodtam olyan elővigyázati rendszabályokról, amelyek tárgyalásukat megakadályozzák.

Ezek után a bizonyára nagyon világos kijelentések után távozott a követ ur. Szólt utána mindjárt egy Holub nevű pizzeni mérnök és a következőket mondta. Főleg Hufnager dr. referátumáról van szó és én tiltakozni vagyok kénytelen az ellen, hogy ez a tanulmány nyilvános tanácskozás tárgya legyen. Ez a tanulmány bizonyára partoskodó, mert Hufnager német és mint ilyen nem lehet beavatva az erdőbirtokreform céljába!

Ez a Holub ur, aki azután később mint a földbirtokreform végrehajtására hivatott földhivatal vezetője mutatkozott mindenestre elragadóan avatkozott a dolgokba.

Es miért történt mindez?! Valaki azt hírt hozta a külgyminiszteriumba, hogy egy komplott alakult, mely a kongresszuson akarja kikezdeni a földbirtokreformot. A külgyminiszterium pedig sajnált magának annyi fáradságot, hogy kikutassa, mi is valójában a dologban! Pedig, hogy milyen könnyű lett volna mindez, az Masný dr. Holub urak beavatkozása után csakhamar is igazolódott.

Felsőalt ugyanis a tanácskozáson Kallier miniszteri tanácsos és professzor, aki a kongresszus intőzése annak a bizottságnak a tagjává kért fel, amelyben a tanácskozással kerülő tudományos kérdések egybeállítását készítették elő. Kijelentette pedig ez a Kaisler, hogy ismeri Hufnager dr. tanulmány tartalmát, mely kizárólag tudományos alapon tárgyal szakszerű kérdéseket, aminek folytán ő már ennek előtte is arra az álláspontra helyezkedett, hogy annak a kongresszus elé való becsajátását ajánlja fogja...

Megerősítette ezt a megállapítást Anger erdőtanácsos is, aki ehhez még hozzáfűzte, hogy cseh földbirtokreformát egyoldalú és kizárólag Fric tanácsosnak, a miniszterium kiküldöttének tanulmánya foglalkozik.

Nagy volt ennek a kijelentésnek a hatása! Tehát csak egyetlen egy tanulmányt kívánta a csehszlovák földbirtokreform kérdéseit a kongresszuson szőnyegre hozni, ez éppen a kormányt képviselő Fric tanácsosé!

Fric tanácsos, akit e megállapítás igazán kellemetlenül érintett, kijelentette, hogy tanulmányát nem terjeszti elő s visszavonja. A delegátusok azonban a végén is azt az álláspontot foglalták el, hogy minden referátumot kivétel nélkül a kongresszus elé kell bocsátani!

Am a kerekét, amelyet Masný és Holub urak indítottak el, már nem lehet megállítani! A kongresszus elnöksége, hogy megbántsa a csehszlovák követet, elkerülje az összetűzés veszedelmét is, többséggel úgy határozott, hogy a csehszlovák referátumok közül egyet sem enged nyilvános tárgyalás elé.

Es így alakult ki aztán az a helyzet, mintha a csehszlovák delegátusok eltűnt volna.

Ennyit kívántunk idézni a nevezett helyről, mely a továbbiakban többek között még azt is felelő, hogy a cseh delegátusok

A magyarság gazdasági sérelmei

Cikksorozat Kaán Károly tanulmánya alapján

(III. közlemény)

A cseh birtokpolitika kulisszatitkai

E reánk megnyugtató eredménnyel zárult kongresszus után egészen váratlanul két dolog történt! Csehszlovák területéről legutóbb az a hír szivárgott át Magyarországra, hogy a római nemzetközi kongresszus a franciák indítványára az erdők kisajátításának szükségességét mondta ki azok fentartásának érdekében. Es hozta azt a határozatot az angolok azt ellenző javaslat ellenében. Ennek révén pedig a csehek egy nemzetközi fórum részéről nyertek fedezetet a lezárított részekben elterülő magyar erdőbirtokok igaztalan igénybevételehez.

Ezt a hírt azután anélkül, hogy annak helytálló voltáról illetékes helyen érdeklődtek volna, nem megokolt nyugtalansággal terjesztették is. Főleg az érdekelte földbirtokosok és szakemberek körében, sőt már egy gyűlekezetében is!

A cseh részről kibocsátott és Magyarországon lefűtött ennek a nyári kacsának termé-

szetesen semmi alapja sincs. A római nemzetközi erdészeti kongresszuson erdők kisajátítására indítványt senki sem terjesztett elő. Onként érthetőleg angol ellenindítvány sem hangzott el.

Ebből a hírből tehát egy szó sem igaz. A másik dolog már érdekesebb!

Erről a cseh agrár konzervatív nemzeti párt organuma, a Narodni Noviny számolt be meglepő nyíltsággal. Elmondja ez az újság, hogy igenis tervben volt a cseh erdőbirtok-kisajátítás kérdését Romában a nemzetközi fórum elé vinni, ezt a szándékot azonban éppen a cseh hivatalos körök akadályozták meg. A nevezett lap erről írva, azt többek között így vezeti be:

Mégsem csekélység Rómába mintegy 29 delegáltat küldeni, akik a szakreferátumok egész sorát dolgozták ki! Számárany szerint ez a képviselő volt a kongresszuson a második legnagyobb. Szak-

A Julius Nedoma

cég

műhelye

pontosan és jutányosan szállít gondosan előállított fehérneműt és ágyneműt

2381

sok egy küldöttség előtt Mastny dr. őszintén beavatta, hogy a földbirtokreform végrehajtásával ő maga sem ért egyet és így — mint a lap megállapítja — a követ eljárása csak Prága parancsára történt.

Igy derül tehát fény egy s más érthetetlen és homályosnak látszó római benyomásunkra. Így kaupnk csattanós feleletet a terjesztett hírekre is!

Es így látunk be annak a tevékenységnek a hátterébe, amely a mi kárunkra, megfontolásunkra törekszik. Amelynek révén napról-napra gyarapszik a mi nagy veszedelmünk!

Mert a cseh és román impérium alá került s a magyar birtokosok tulajdonában volt hatalmas erdő birtokok tömeges lefoglalása, igénybevétele, kisajátítása nemcsak a magyar birtokos osztály igen jelentős magántulajdonának igaztalan és lelketlen elkobzását jelenti! Ezeknek, valamint a jól konzervált hatalmas állami erdőbirtokoknak lefoglalása, gyarmatias kihasználása, pusztítása jelenti az Alföldnek s vele egyben Magyarországnek az árvizek folytán elkövetkező leírhatatlanul nagy veszedelmét!

Mit ér alföldi nagyszabású kulturprogramunk. Mit az iskolák, kulturházak, utak, gabonatarházak stb. építése? Mit ér a sok ház helybeépítésének elősegítésére irányuló anyagi áldozatunk és jóra való törekvésünk ha a mindebbe fektetni kívánt sok millió aranykorona beruházásainak jórészt előbb-utóbb és mihamar árvizek martalekai-va lehetnek és lesznek!

Mert azzá lesznek, ha így folynak a dolgok tovább!

Egyszer a Körös, majd a Vág, jön majd utána a Maros, azután a Tisza — és így tovább! És elkövetkezik majd a sajnálatosan megjósolt és szomorú izeltetőül az Alföld részlegesen már is pusztított viz, sár és iszapenger! Elkövetkezik majd évezredek magyar kulturánk megsemmisítése. Ugyis annyit szenvedett alföldi magyar véreink pusztulása!

Nem remélés ez, hanem a körülményekből és a természet törvényeiből levont logikus, igen szomorú, de kétségtelen megállapítás arra az esetre, ha meg nem állanak a rombolással!

A tiszteletreméltó Carlo Rosetti — mint láttuk — technikus számításai megállapította azt, hogy az erdőpusztítások folytán a Duna torkolatánál az utolsó években tízszer akkora hordalék jelentkezett.

Mi lesz még ezután?

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, szeptember 15

A világpiacon: kisebb irányu, de eléggé élénk árfolyamhullámzás.

A helyi piacon: Az üzlettelenség és hanyagabb tovább tart. Délben: egy svájci frank 38.50 lej, egy dollár 199 lej, egy olasz líra 7.30 lej, egy német márka 47.80 lej, egy angol font 3.51 lej, egy angol font 970 lej, egy francia frank 5.90 lej, egy cseh korona 5.92 lej, egy osztrák schilling 28.20 lej, egy lejért 35 magyar korona.

Zürich, Devizák (zárlatban a tegnapi árfolyamok való eltérések.) Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 23.15 (—10), egy dollár 5.17 és hétnyolcad (háromnyolcad), egy angol font 25.11 (—1 és fél), száz francia frank 14.75 (±5), száz olasz líra 18.55 (±5), száz cseh korona 15.32 és fél, száz dinár 9.15, száz leva 3.75 és fél, száz lej 2.62 és fél, tízezer magyar korona 0.7307 (—5), tízezer osztrák korona 0.7307 (—5).

Budapesti értéktőzsde. Kedden az irányzat tartott. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar Hitel 326, Osztrák Hitel 153, Salgó 539, Rima 159, Déljvasut 159, Államvasut 265, Kohó 210, Atlantika 5.5, Ganz Danubius 1730, Kőszén 3200, Nasici 1410, Szlavónia 60, Földhitelbank 175, Viktória malom 34, Kereskedelmi Hitelbank 13, Pesti Magyar Kereskedelmi 1096, Beocsini 1350, Urkányi 1360, Láng 100, Lipták 22.5, Schlick 78, Brassói 430, Zabofai 30, Cukoripar 1755, Hungária műtrágya 125, Olasz-Bank 23, Angol-Magyar 39, Leszámitoló 67, Magyar-Cseh 11.5, Nova 314, Csáky 7.5, Izzó 910, Magnezit 1000, Ofa 685, Pesti Hazai 1985.

(—) Tanácskozások a közép-európai gazdasági kérdésekről. A közép-európai gazdasági tanács össze gyűlést fog egybehívni, amelyen fontos közép-európai gazdasági kérdéseket fognak tárgyalni. A tárgyszorozaton többek között a vasut, hajó, légi forgalom, posta, táviró, utlevél, vízum, pénzügy, utazások, nemzetközi szállítási jog és szállítványozás kérdései szerepelnek. Hír szerint a legkiválóbb szakembereket megígérték, hogy a tanácskozásokon részt fognak venni. Ez alkalommal egy közép-európai gazdasági intézet felállításának tervével is foglalkozni fognak.

(—) Kamatokkal a helyi a késedelmi adófizetéseket. Bukaresti jelentés szerint a pénzügyminiszter rendeletet adott ki, az egyenes adókról szóló törvény 116. cikke alapján, hogy 1926. október elsejétől kezdve az 1926. évre előírt egyenes adókat 9 százalékos késedelmi kamattal szedjék be. A kamatokat azok után az összegek után kell számítani, melyek esedékessé váltak, de még eddig nem fizették ki.

(—) Elszállították a vasutakon a heti munkások árát. Bukaresti jelentés szerint a ma életbe lépő vasuti tarifánál az iparvállalatok munkásjegyének árait az Államvasutak vezérigazgatója a következő képpen módosította: 1—10 kilométerig a díj ugyanaz marad, 11—20 kilométeres távolságra a díj 75 lej 120 lej helyett, 21—30 kilométerre 90 lej 180 lej helyett, 31—40 kilométerre 100 lej 240 lej helyett, 41—50 kilométerre 110 lej 300 lej helyett, 51—60 kilométerre 120 lej 360 lej helyett.

(—) Aktív a jugoszláviai kereskedelem. Belgrádból jelentik: Jugoszláviában az első felévben 3770 millió dinár értékű árut importáltak, ezzel szemben 3938 millió értékű árut exportáltak, úgy, hogy a kereskedelmi mérleg erősen aktív.

(—) Olaszország pénzügyi rendszere. Rómából jelentik: A király dekretumot írt alá, mely a pénzforgalom szabályozására vonatkozik s amely a következő határozmányokat tartalmazza: Az állami pénztár szeptember 15-én kezd meg azon előlegek visszafizetését, amelyeket az állami fedezetlen bankjegyek kibocsátásával az Olasz Banknak engedélyezett. A visszafizetést úgy akarják realizálni, hogy körülbelül 90 millió dollár értékű aranydevizát utalnak át, még pedig oly módon, hogy e célból a pénzügyminiszter évente legalább 500 millió lírát vehet föl a költségvetésbe még pedig az ideji pénzügyi évtől az adósság fedezéséig. Pénzügyminiszteri rendelet alapján az 5 és 10 lírás bankjegyeket ezüstérmékkel cserélik és a 25 lírás bankjegyeket véglegesen bevonják. A pénzügyminiszter fej van jogosítva arra, hogy az állampénztár ezüstérméit, amelyeket bevonnak, felvehesse és az 5 és 10 lírás ezüstérmék verésére felhasználhassa. Az Olasz Bank ma már is bankjegyforgalmát szeptember 15-étől kezdődően 7 milliárd lírában határozza meg. Ez a bankjegyforgalom különleges adók alá esik. A 8 milliárdos állampénztárban határig a fedezetlen bankjegyek további rendkívüli adó alá esik és ez a romlás eszközintételeknek egy harmaddal lesz magasabb.

Cimbalmozik?

Citerázik?

az ország legnagyobb szaküzletében bármilyen zeneművet gyorsan és pontosan megkaphat. Cim: MORAVETZ zeneműkereskedés TIMIȘOARA.

Jegyzék ingyen!

Jegyzék ingyen!

2370

"FARMODONT"
FOGKRÉM

A vén diák

Irtá: Kosáryné Réz Lóla (79)

Ekvira sáppadt arccal a fejét rázta. Huber óvatosan szabaddá tette a füleit és közelebb hajolt:

— Mit mond, kolléga ur?

Gedeon csöndesen mondta:

— Vegye feleségül.

Elvira fajsikoltott és a vőlegénye karjaiba emelt. Egy pillanatig azt hitték, hogy elájul, de hirtelen felgyenesedett s Cili kezébe bízni boldogságában.

De Cili nem jött elő.

Keremni kezdtek. Cili nem volt sehol. Minden ajtón beküldötték, mindenüvé benéztek lámpával. Hiába.

— Hol a Cili? — kérdezte Gedeon nyugtalanul. — Nem nyelhetette el a föld, eő kell keülnie.

De a kertben sem találták. Siker nélkül szállingóztak vissza az ebédőbe válogatni. Végül felbredt a vén dada is a konyhában. Bejött és szólt:

— Cili kisasszony ejment.

— Hová?

— Azt nem tudom.

S ment vissza aludni. Elvira az asztalba fogózott, hogy a sok izgalomtól össze ne essen s meglátta a papírlapot.

— Cili írása.

Elovesta s megint csak egy hanyatlott hátra, mintha elájulna.

— Mi az? — kérdezte Gedeon. — Olvasd fel.

— Nem merem. — suttogta Elvira.

— Csak olvasd! — mondta Gedeon. — Nem fogok kiabálni.

Es Elvira olvasta reszkető hangon:

— Megszöktetek. Boldog vagyok.

Legyetek ti is boldogok! Majd írok levelet. A Józsi áldott jó ember! Cili.

Megdőbbsent esend támadt.

Huber szólalt meg aztán:

— Végre is, a baj nem halálos. Cili ő nagysága elég erős szervezett. Amint kibirta a bánatot, ki fogja bírni a boldogságot is. Ne bosszankodjék, kolléga ur. Nem érdemes. Spórolja meg.

Gedeon szóltanul lógatta a fejét. Végre megszólalt:

— Azon tündöml... Megáll az eszem! Ha ez a gazember Józsi jó ember, mi vagyok akkor én?

Eközor Huber kitörő meglepettséggel a karjaiba vetette magát.

— Ch, kolléga ur, ön a legkitünőbb orvos és a legkitünőbb ember, akít valaha láttam! Most már megmondhatom!

Gedeon melegen megrázta a kezét.

— Kedves kolléga ur... — kedves sógor...

Es ők is boldogok voltak...

Körülbelül két esztendő múlva Márta legnagyobbik leányának a doktori felavatására gyűlt össze a család.

Ott találkoztak először újra Cilivel meg Bereczky Józival Gedeonok.

Cili akkor is azt hajtogatta:

— Olyan boldog vagyok... A Józsi áldott jó ember.

Józsi csöndesen megveregette a felesége párnás kezét. Akkor már egészen ősz volt a vén diák.

... Az öreg város utcái csöndesek.

Most is lecsik minden évben a hó. Hányszor azóta? Tízszor? Huszszor? A vén diák utolsó boldogsága is rég feledésbe ment már. Feledésbe ment minden boldogság. Csak a bánat maradt benn.

Elhagyták az öreg várost a vig diákok. Most haldoklik szegény, mintha az élet erejét is magukkal vitték volna.

De abban a szomorú esztendőben, mikor mindenki elment és üresen maradtak a házak, odaérkezett a vén diák, hogy el ne hagyja halálán s a drága öreg város közelében nyugodtasson a csöndes temetőben.

Hosszu téli esteiken ott pipázgat fehér hajával a Gedeon ház nagy ebédőjében a kályha mellett. Most ott laknak ott. Cili a kulcsaival jár kel a mátyános, hosszú folyosón és régi dolgokról és régi emberekéről emlékezik...

Aztán egyszerre csak elhallgat a kulcsok zöngése. Elpihen ő is. A kopacska szól... A vén diák egyedül bajlag a koporsó után a sir felé...

Az ő koporsója után nem fog már lenni senki. Ó az utolsó... A vén diák.

Régi cimborák. Isten veletek!

VEGE.

Kiadó: Brassói Lapok nyomdája.

»LIBRARIUS«
KÖNYVKERESKEDELMI VÁLLALAT

A REGÉNY MESTEREI

A VILÁGIRODALOM LEGJOBB ÉS
LEGUJABB REGÉNYEINEK GYÜJ-
TEMÉNYE, A LEGJOBB KIVITEL-
BEN ÉS LEGOLCSÓBB ÁRAKON

EDDIG MEGJELENTK:

Biró Lajos: Házasság
fűzve 150, kötve 240 lej

Biró Lajos: Toinette
fűzve 160, kötve 250 lej

Claude Farrère: A titkársasszony
fűzve 145, kötve 230 lej

Kellermann: Schellenberg Testvérek
fűzve 190, kötve 290 lej

Jacques Lombard: Ejjeli vallomás
fűzve 140, kötve 220 lej

Maughams: A színes fátyol
fűzve 190, kötve 280 lej

Mauriac: A szerelem sívalója
fűzve 145, kötve 230 lej

Phillips: A robbanó por
fűzve 190, kötve 280 lej

Rabindranath Tagore: Gora
fűzve 260, kötve 350 lej

Wassermann: Faber
(Az elveszett évek)
fűzve 190, kötve 280 lej

Wassermann: Laudin és családja
fűzve 190, kötve 290 lej

H. G. Wells: Az Istenek eledele
fűzve 190, kötve 280 lej

H. G. Wells: Tono Bungay
fűzve 325, kötve 415 lej

A kötött példányok rendkívül izléeses,
eredeti kiállítású, valódi angol egész
vászonkötésben, bármely könyvgyűj-
temény vagy könyvtár értékes díszül szol-
gálhatnak. — Ezek a regények
nem hiányozhatnak egyetlen könyvtárból
vagy könyvgyűjteményből sem, mert

A REGÉNY MESTEREI

csak elsőrangú regényeket
közöl, izléeses kiállításban,
olcsó áron s azokat min-
denkinek el kell olvasnia.

Kaphatók minden jobb
könyvkereskedésben.
POSTÁN az összeg elő-
zetes beküldése ellenében
postamentesen ajánlva
szállítja a

BRASSÓI LAPOK
Könyvosztálya, Brassó

Személy szállítást

új Fiat-autóval az ország bármely
részében vállal MELKUHN BANDI,
Schiel-garázs. Telefonszám 766

Tökmagot, babot, aszalt gyümölcsöket, olajpogácsát

keresek megvételre. Sür-
gős ajánlatokat — lehető-
leg megminta — a Bras-
sói Lapok kiadóhivatalába
„Export” jelígre kérek.

2370

Újonépült ház

2 szoba, konyha, előszoba, pince stb. kb.
1800 m² térfogatu bekerített udvarral
a Vasut-utcában, alkalmas rakterületnek
stb., bérbeadatik. Cím 9101. sz. alatt a kiadóban.

Ügynökök

SINGER-varrógép részletfizetéses el-
adására felvétetnek helyben és vidé-
ken Csik, Háromszék, Fogaras és
Brassó megye részére. Jelentkezni:
Bourne & Co. Brassó, Tehénpiac 7.

Normális nyomtávu teljesen üzemképes lokomotív

ipartelepeknek kiválóan alkalmas
vasuti kocsik tolatására eladó.

Felvilágosítást nyújt az
ERDÉLYI NYILVÁNOS RAKTÁR R.-T.
Brassó, Vasut-utca 45.

2227

Naponta friss Schmidts- Naponta friss Tejgaz-
féle sütemény. dasági Tea-vaj.

Üzletmegnyitás!

Van szerencsém a n. b. közönséget tisztel-
telettel értesíteni, hogy a HONVÉD-UTCA
12 szám alatt egy fűszer- és vegyesáru-
kereskedést nyitottam.

Az üzleli elvemet állandóan arra fog
irányulni, hogy a n. b. közönséget ugyan oly
jó minőségű áruval, ugyan abban az árban
mint a város belterületén kapható, kiszol-
gáljam.

A n. b. közönség pártfogását alázato-
san kérve maradok teljes tisztelettel

9138

MORAVETZ ISTVÁN.

2 teherautó,
egyik keveset használva,
1 stráfszekér
1 villanymotor
440 volt, 1 P. S. eladó.

Fleischer György
BRASSÓ, KATALIN-Ú. II.

APRÓ HIRDETÉSEI

Egy szó ára 6 lei. Vastagabb betűvel 12 lei. — Állási per-
nek 25% engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei.

Ugyanazon szövegű apróhirdetés többszöri felad-
 esetén minden három fizetett megjelenés után
ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak elő-
 fizetendőek. — Csak válaszbélyeggel felsor-
 rellt kérdézőkérdezőkre válaszolunk.

Keresek 15.000 lej köl-
csönt dupla fedezet mel-
lett 3 óra. Szíves meg-
kereséseket „2500” jel-
igére a kiadóba kérek.
9137

54 éves amerikaiából ha-
zátért gyermektelen öz-
ember házasság céljából
ismeretséget kötne hozzá
illő gyermektelen ur nő-
vel. Hozomány nem fon-
tos, csupán feltétlen nyu-
godt otthont keres. Fény-
képpel ellátott leveleket
„Boldog házasság” jel-
igére a kiadóba kér. 9136

Kiadó két ágyas bu-
torozott szoba villany vi-
lágitással, külön bejárat.
Bolonya, Malom-u. 52.
9135

Kut-utca 23 szám alá
sürgősen egy jó mészár-
ros segéd kerestetik. 9133

Sertés zsír nagy meny-
nyiségben 76 lejért eladó.
Só nagyáru, Targul-Sá-
cuesc. 9132

Műmalom két henge-
res teljes felszereléssel
eladó. — Megkereséseket
„Komplett” jelígre a
kiadóhivatal továbbít.
9131

Eladó Nagyvárad-Nagy-
károlyi fővonalon, mind-
két városból 40 kilomé-
terre, vonaton másfél órá-
ra, vasútállomástól gya-
log nyolcpercre, község
szelén fekvő 6 szobás
kastély, cseréptető gaz-
dasági épületekkel, 3 hold
gyümölcsös kerttel, eset-
leg vele egytágu évi 15-
18 mázsa búzát termő
5-15-20 kat. hold l. o.
szántóval. — lppv. Jenő,
Nagyvárad, Zsiga Mészár-
utca 18. 9130

Kisbirtok tehenészet-
nek, kertészet és méhé-
szetnek alkalmas. kertből
nyíló 15 hold szántó, ka-
száló 5-6 tehennek er-
dőslegelő, 3 szobás ház
gazdasági épületekkel
Előpatak fürdőn eladó.
Kásás, Sft. Gheorghe. 9129

2 szoba butorozva vagy
butorozatlan és 1 konyha
kiadó. Jancsi-rét, Schnep-
villa. 9128

Külön bejáratu szoba
gyermektelen házaspár-
nak kiadó. Hosszu-u. 138.
9127

Esrogim ér-
tezték. Kaphatók Stern
Lipótnál, Szentjános-utca
14. 9134

Ügyes szorgalmas pin-
cérlány, legalább 2
nyelvet beszélő, kedvező
feltételek mellett azonnali
belépésre kerestetik egy
jó forgalmu vendéglőbe.
Cím 9013 sz. alatt a ki-
adóba.

Kitűnő vevőkörrel ren-
delkező vidéki rőfös és rő-
vidaru kereskedés keres
társat 3-500.000 lej tő-
kével. Ajánlatokat „Társ”
jelígre a kiadóba.

36 házból való tíu pek
tanulónak töltetetik. Bras-
só, Arvahaz-u. 17. 9120

A női közimunkák
foglalkozók rendelkezé-
sére azonnali a „Tündér-
aug. (16) számát. A
dag tartalom, nagy-
mellékiv. Ára 70 —
Ajánlati díj 8 — lej. E
fizetési díj 1/4 évre 18
lej. Brassói Lapok Köm-
osztálya.

Keresek 3 szobás
dószobás egészséges
kást, lehetőleg ker-
Bővebbet 64-66 sz. al-
kiadóhivatalban.

Prima bánati dísz-
zsír jutányos árban
ható. Általános Fog-
tási Szövetkezet, Ka-
utca 62.

Biztos megél-
nyújtó jóforgalmu
rász üzlet eladó, ok-
átadásra Rüll Már-
Brassó, Vasut-u. 30.

A Marosvásárhelyi
Városi Gőztéglagyár
Brassó és vidéken
viselete, Vasut-utca
(Telefon 780) szállít
denfajta téglát és
cserepet legolcsóbb
áron. Kérjen árajánlatot.

Egy butorozott szoba
szeptember 15-ére ki-
Cím 9085 sz. a. a ki-
hivatalban.

Nagy község
főterén jó
menő
rőfös és rővid-
áru üzlet
családi ok-
miatt azo-
nal elad

Ajánlatokat „Te-
ti” jelígre a ki-
adóba kérek.

Egy szobás kon-
lakast keres szerény
ta tisztviselő. Cím
sz. alatt a kiadóhiv-
ban.

Pénztárnoknő be-
tetik azonnali belép-
Cím Ursus bodega B-
só, Kolostor-u. 36.

Tejszövetkezet
jes felszerelést
nyilvános árverésen
szeptember 25-án 4
9 órakor a Tálly-
(Olaszteleki) község-
járóság. Kikiáltási ár
ezer lej. A felszerelés
mikor megtekinthető
előjáráságnál.

Irnok vagy irnok-
mán állam polgár,
román és magyar ny-
szóban és írásban
birja jegyzői irodában
kalmazást talál. Fia
1500 Lei havonta, ta-
fűtés, világítás és
— ágyneműn kívül
Ajánlatok „Hivatal”
re a kiadóhivatalnak
dendők, melyet az
bit.

Osztrák és magyar

zálogleveleket és székesfővárosi
csúszkóvénnyeket a legmagasabb árban ves-
Balázs Gyula Cíuj, Str. Regina Maria